

Plenum

Onsdag 17.12.2025 kl. 10.00—19.25

2.5. Huvudtitel 30 Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

Andre vice talman Tarja Filatov: Nu presenteras huvudtitel 30 gällande jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Den allmänna debatten om huvudtiteln pågår i detta skede högst till klockan 18.30, men då vi börjar tidigare kan det hända att det inte räcker riktigt så länge.

Ledamot Eestilä, varsågod, presentationsanförande.

Debatt

16.21 **Markku Eestilä kok** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Ensinnä tietenkin täytyy jatkaa kiitoksilla. Suuri kiitos ministerille hyvästä yhteistyöstä vuoden aikana. Kiitoksia jaoston jäsenille ja erityisesti valtiovarainvaliokunnan neuvokselle hyvästä mietintöpohjasta, jota olemme sitten jossain määrin säätäneet.

Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle esitetään yhteensä 2,6 miljardia euroa, joka on noin 72 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 25 varsinaisessa talousarviossa. Hallitus on tunnistanut talousarvioesityksessä maatalouden pitkään jatkuneen vaikean tilanteen, eikä varsinaisiin maatalouden viljelijätukiin kohdenneta vähennyksiä. Viljelijätukia esitetään myönnettäväksi 1,7 miljardia euroa, josta EU rahoittaa 44 prosenttia.

Vaikeassa tilanteessa maatilatalouden kehittämisrahaston Makeran rooli maatalouden rakennetukilain mukaisten lainojen takaajana ja investointien mahdollistajana on merkittävä, ja sen käyttöä on edelleen kehitettävä. Valiokunta on tyytyväinen siihen, että hallitus on edennyt aktiivisessa viljelyksessä olevien peltojen saamiseksi korvauskelpoisuuden piiriin. Luonnonvarakeskuksen toimintamenoihin esitetään 88,7 miljoonaa euroa, joka on noin 2,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 25 varsinaisessa talousarviossa.

Arvoisa puhemies! Valiokunta piti tärkeänä maa- ja elintarviketalouden sekä luonnonvaratalouden huoltovarmuuden vahvistamista, viennin edistämistä ja arvonlisän kehittämistä. Kuulemisessa nostettiin esiin muun muassa yritysten vientiselvitysten ja maalupaasioiden käsittelyn hidastuminen ja pidettiin tärkeänä maakuvatyötä, brändin vahvistamista ja yrittäjien monipuolisen kaupallisen osaamisen lisäämistä.

Hevostalouden edistäminen: Momentille esitetään noin 27 miljoonaa euroa, joka on 4,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 25 varsinaisessa talousarviossa. Viimeisen kahden vuoden aikana määräraha on vähentynyt yli 30 prosenttia. Rahoitustason alenema johtuu siitä, että hevosala on siirtymässä rahapeliuudistuksen seurauksena lisenssimarkkinan vuonna 2027. Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitusohjelman mukaisesti varmistetaan hevosurheilun toimintaedellytykset. Hevosala työllistää lähes 15 000 henkilöä ja rinnastuu siten työllisyysvaikutuksiltaan Lapin matkailuun.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Ruokaviraston toimintamenoihin esitetään noin 80,4 miljoonaa euroa, joka on noin 1,6 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 25 varsinaisessa talousarviossa. Valiokunta on tyytyväinen siihen, että Ruokavirasto on vuonna 25 kyennyt aikaistamaan kansallisten peltotukien, ympäristökorvauksen, ympäristösopimusten ja luomukorvausten ennakoiden maksamista.

Arvoisa puhemies! Biokaasulla on merkittävä rooli kestävässä ruokaketjussa syntyvien jätteiden käsittelyssä. Valiokunta pitää hyvänä, että jatkossa maatila voi saada tukea bio-kaasuinvestointeihin myös niissä tapauksissa, joissa osa tuotetusta energiasta myydään tilan ulkopuolelle muuhun kuin maatalouden tuotantotoimintaan.

Kasvu- ja kuiviketurve: momentin määräraha esitetään käytettäväksi kaksi miljoonaa euroa turvaamaan kotimaisten kuivike- ja kasvualustamateriaalien saatavuutta, lisäämään alan osaamista, tuotekehitystä ja tuotantoa sekä edistämään omavaraisuutta.

Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen: Momentille esitetään noin 6,1 miljoonaa euroa, joka on noin 0,9 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 23 varsinaisessa talousarviossa. Valiokunta lisää momentille 470 000.

Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen: Momentille esitetään vajaat 8,9 miljoonaa euroa. Vuonna 24 porovahinkojen kertymä oli noin 12 miljoonaa euroa, joka ylitti ensimmäistä kertaa EU:n asettaman kymmenen miljoonan euron maksukaton. Valiokunta pitää välttämättömänä valtion varojen vaikuttavaa käyttöä ja painottaa, että petovahingot ja niistä maksettavat korvaukset on saatava kääntymään alenevalle uralle.

Metsäluonnon hoidon edistäminen: Momentille esitetään noin 11 miljoonaa euroa, joka vastaa vuoden 25 tasoa. Määrärahalla rahoitetaan ympäristötukisopimuksia, metsäluonnon hoitoa ja kulutusta sekä toteutetaan Metso- ja Helmi-elinympäristöohjelmia yhdessä ympäristöministeriön kanssa.

Elinkeinokalatalouden edistäminen: momentille esitetään noin 18,7 miljoonaa euroa, jota käytetään pääosin Euroopan meri-, kalastus- ja vesiviljelyrahaston lakisääteisiin menoihin.

Metsähallitus: maa- ja metsätalousministeriö on alustavasti asettanut Metsähallituksen liiketoiminnan vuoden 26 tulostavoitteeksi 138 miljoonaa euroa.

Arvoisa puhemies! Budjettilisäykset löytyvät tämän mietinnön tekstiosioista.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Täsmennän tässä tätä aikataulua, eli kun tähän oli varattu puolitoista tuntia aikaa, niin itse asiassa keskustelimme tästä enintään kello-lyömään 17.50 asti. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.27 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah: Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Ajattelinkin, että tänään puhutaan sitten oikein olan takaa maa- ja metsätalouden sektorista, mikä todella kyllä myöskin ansaitsee sen. Olemme meidän suomalaisten yhteisen maa- ja vesiomaisuuden äärellä ja myöskin erittäin tärkeän ruokaturvan äärellä.

Kiitan eduskuntaa siitä, että MMM:n hallinnonalan tehtävien perustavaa laatua oleva merkitys yhteiskunnalle on vallitsevassa epävakaaassa geopolittisessä tilanteessa ymmärretty laajasti. Toimintaympäristön riskit ovat merkittävät huolehdittaessa ruokaturvasta ja turvallisuudesta, kilpailukykyisen kotimaisen ruokajärjestelmän, huoltovarmuuden ja puhtaan veden takaamisesta, eläin- ja kasvitautien hallinnasta, luonnonvaratalouden kestävyys- ja niihin perustuvien elinkeinojen kilpailukykyyn varmistamisesta sekä maaseudun elinvoimaisuuden kehittämisestä.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Valiokunta on ansiokkaasti kiinnittänyt huomiota maatalouden kannattavuuteen, jonka turvaamisessa maataloustuilla on edelleen tärkeä merkitys. Tukien osuus kokonaistuotosta on ollut viime vuosina runsas neljännes. Vaikeasta valtiontalouden tilanteesta huolimatta hallitus ei ole kohdentanut säästöjä ruoantuotannon tukiin, jotka toimivat taloudellisena tukiverkkona, ja on kuitenkin hyvä huomata, että kannattavuuserot tuotantosuuntien ja -tilojen välillä ovat suuret.

Suurin vaikutus kannattavuuteen on tuotteitten ja tuotantopanosten hinnoilla. Kannattavuutta lisäävien ratkaisujen tulee siten löytyä markkinoilta. Tätä tavoitetta hallitus on edistänyt erilaisin toimenpitein, muun muassa uudistamalla lainsäädäntöä. Hallitus on myöskin voimakkaasti panostanut toimiin viennin kasvattamiseksi.

Valiokunta on korostanut sitä, että kannattavuus ja investointien rahoituksen turvaaminen ovat edellytyksiä tilanpidon pitkäjänteiselle jatkamiselle ja kehittämiselle sekä kotimaiselle kestäväälle elintarviketuotannolle. Tähän näkemykseen on helppo yhtyä.

Valiokunta myös korostaa metsien ja metsätalouden tärkeyttä. Terveet, uudistuvat ja hyvin kasvavat metsät luovat työtä, hyvinvointia, ja vahvistavat hiilinieluja pitkäjänteisesti. Myös teollisuuden jalostusarvon nostamisella voidaan vahvistaa sekä kansantaloutta että hiilivarastoja puunkäyttöä lisäämättä. Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukainen kansallinen metsästrategia ohjaa hallituksen metsäpolitiikan toimeenpanoa. Strategian päämääränä on, että Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla. Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä, ja myöskin vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta, sopeutumiskykyä sekä tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla. Metsien monimuotoisuutta edistetään vapaaehtoisuuteen perustuvilla Metso-ohjelmalla ja Helmi-elinympäristöohjelmalla. Ohjelmat ovat saavuttaneet suuren suosion metsänomistajien keskuudessa.

Haluan myöskin kiittää eduskuntaa tärkeistä talousarvioesitystä koskevista valinnoista pääluokan vaikuttavuuden edistämiseksi. Nämä valiokunnan lisäykset ovat maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla yhteensä 2,3 miljoonaa euroa ja jakautuvat 24 eri kohteelle.

Ensinnäkin hallinnonalan julkista taloutta vahvistavista säästötoimenpiteistä: Maa- ja metsätalousministeriö jatkaa vahvaa osallistumista julkisen talouden välttämättömään sopeuttamiseen, vaikka todella, niin kuin sanoin, viljelijöitten tukiin ei ole koskettu. Yhteensä hallinnonalan vastuulla on ensi vuonna 142,3 miljoonaa euroa tätä sopeuttamista, ja siten tässä on kasvua vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon nähden 65,4 miljoonaa euroa. Säästötoimenpiteet rakentuvat hallitusohjelman kevään 24 kehysriihen ja puoliväliriihen 25 ja budjettiriihen 25 päätöksien pohjalta, ja sopeuttamistoimet jatkuvat hallinnonalalla suurimmilta osin vähintään vuoteen 28 saakka.

Näistä keskeisimmistä määrärahalisäyksistä vielä:

Maaseudun päivittäistavarakaupoille tarkoitettua kyläkauppataukea lisätään yhteensä 0,35 miljoonaa euroa, ja niistä eduskunnan lisäyksen osuus on 150 000 euroa. Kyläkauppataueella edistetään maaseudun palveluitten saatavuutta ja monipuolisuutta. Kyläkaupat tarjoavat päivittäistavarapalveluitten lisäksi esimerkiksi käteisnosto-, posti-, polttoainejake- lu- ja apteekkipalveluita. Lisäyksen jälkeen vuoden 26 tukeen on käytettävissä 1,35 miljoonaa euroa.

Kehysneuvotteluitten pöytäkirjamerkinnän mukaisesti rahoitusta, ravinnekiertotukea, biokaasulaitoksille jatketaan ja tukea laajennetaan teknologianeutraaliksi muille ravinnekierrätyslaitoksille. Tuen laajentaminen edellyttää komission hyväksyntää. Ravinnekierrä-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

tyksen edistämiseen ravinnekierrotuella kohdennetaan lisäystä 5 miljoonalla eurolla. Ravinnekierrotuki edistää fossiilisten lannoitteitten korvaamista kotimaisilla kiertolannoitteilla ja vähentää näin fossiilisten lannoitteitten tuotannon ja käytön aiheuttamia negatiivisia ilmastovaikutuksia ja tukee myöskin omalta osaltaan Saaristomeri-ohjelman tavoitteita.

Afrikkalaisen sikaruton ehkäisyyn, varautumiseen ja torjuntaan kohdennetaan yhteensä 0,84 miljoonaa euroa. Afrikkalainen sikarutto on todellakin tällä hetkellä laajasti levinnyt meidän lähialueilla, ja siinä mielessä tämä tilanne lisää merkittävästi riskiä taudin leviämiseksi Suomeen, mikä voisi tietysti paitsi aiheuttaa valitettavan suuria taloudellisia menetyksiä sianlihan viennissä myöskin vaikuttaa metsätalouteen ja ylipäättänsä metsien virkistyskäyttöön. Lisärahoituksella vahvistetaan todellakin näitä torjuntatoimenpiteitä.

Sitten vielä talousarvioon sisältyvällä noin puolentoista miljoonan euron lisärahoituksella turvataan tilusjärjestelytoiminnan jatkuvuutta ja tuetaan maatalouden kannattavuutta. Suomen pirstoutunut kiinteistörakenne ja maatalouden rakennemuutos heikentävät maatalouden kannattavuutta, mutta tilusjärjestelytoimitukset ovat keskeinen keino juuri rakenteen parantamiseen.

Lopuksi haluan vielä tähdentää, että hallitus tukee toimenpiteillään kestävästä talouskasvusta koko Suomessa. Hallituksen kasvupaketin 10 miljoonan euron panostuksista merkittävä osa suunnataan elintarvikeviennin tukemiseen. Suomessa on kaikki edellytykset tuottaa laadukkaita, korkean lisäarvon elintarvikkeita kansainvälisille markkinoille ja myöskin vaativille asiakkaille, ja ruokasektori osallistuu tällä tavoin myöskin vahvasti kasvun luomiseen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Näyttää siltä, että on tarvetta lyhyttahtiselle keskustelulle, eli pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää minuutin mittaisen vastauspuheenvuoron, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

16.34 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministerille selvityksestä. Varmaan meidän suurimmat ja yhteiset haasteet taitavat liittyä tällä hetkellä tuonne Euroopan unioniin. Tarkoitin metsien päästö- ja hiilinieluja. Ehkä muualla maailmassa ollaan enemmän kiinnostuneita siitä, säilyvätkö metsät ylipäänsä. Meillä ollaan kiinnostuneita siitä, mitä siellä tapahtuu. Vaikka metsiä hoidetaan hyvin sen takia, että ne tulevaisuudessa kasvavat ja imevät hiilidioksidia, niin silti me olemme vähän joutuneet vaikeuksiin, ja ehkä laskelmatkin vähän muuttuvat ja pettävät aina vuosien mittaan.

Lähinnä se tärkein viesti on se, että ministeri jaksaisi nyt kuitenkin siellä EU:n päässä ja totta kai myös Suomessa vaikuttaa niin, että meidän tulkinnat metsäkatoasetuksesta ja ennallistamisasetuksesta olisivat sellaisia, että ne ovat myös kansalaisten hyväksyttävissä. Suuri riskihän tässä velkaantuneessa Suomessa on se, että me vielä alamme tekemään toimenpiteitä, joilla ei itse asiassa ole globaalin maailmanparantamisen kanssa kovin paljon tekemistä, mutta ne rasittavat valtiontaloutta, ja loppujen lopuksi hyöty on minimaalinen. — Näillä sanoilla kiitän ministeriä vielä kerran hyvästä yhteistyöstä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaarisalo.

16.35 Riitta Kaarisalo sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministerille minunkin puolestani. — Kyllä me elämme sellaista aikaa, että on aivan välttämätön-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

tä, että maatalouspolitiikka on Suomessa sellaista, että se luonnollisesti tukee paitsi tilojen kannattavuutta myös huoltovarmuutta niin, että myös ruuan omavaraisuusaste kohenee.

Valtiovarainvaliokunta katsoi omassa mietinnössään, että näillä maataloustuilla on tärkeä merkitys maatilojen taloudellisena turvaverkkona ja että maataloustuet tulee kohdentaa vaikuttavasti ja tarkkarajaisesti aktiiviviljelyyn. No, jo viime vuonna saimme tiedon siitä, että jo vuosia sitten yli 80 miljoonaa euroa maataloustuista meni kuitenkin tosiasiallisesti tiloille, joilla ei ole tällaista aktiiviviljelyä eikä tuotantoa markkinoille. Tämä asia on siinä mielessä ihan merkittävä, että kun nyt otamme huomioon tämän valtion hyvin haastavan taloudellisen tilanteen, niin kyllä tukipolitiikan tulisi olla nimenomaan vaikuttavaa, oikeudenmukaista ja myös tarkkarajaista. Kysyisin ministeriltä: näettekö tärkeänä, että näiden tuottamattomien tilojen tilanne selvitetäisiin?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

16.36 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ministerille esittelystä ja tiedoista. — On aivan välttämätöntä tehdä kolme asiaa:

Ensimmäinen on tietenkin maatalouden tuotannon turvaaminen, että pysymme ihan varmasti tilanteessa, jossa me pystymme omat ruokamme tässä maassa itse tuottamaan. Se on parasta huoltovarmuutta, mitä olla voi, ja näin epävarmassa maailmassa, missä tällä hetkellä elämme, se on meille aivan elinehto.

Sitten siihen liittyy toinen uhkatekijä: Vuonna 28 kun uusi rahoituskehyskausi alkaa, niin se tarkoittaa sitä, että maatalouden rahat ja aluekehitysrahat pannaan samaan pakettiin. Se tarkoittaa kovin todennäköisesti sitä, että maatalouden rahojen saanti tänne vaikeutuu ja rahat menevät eteläiseen Eurooppaan, mikä on ihan normaalia. Siellä kyllä ottajia on enemmän kuin on rahaakaan. Tämän takia ministerin pitää siinä olla ehdottaman hereillä, ja uskon siihen, että hän onkin.

Mutta kolmantena vähintään yhtä vakavana tai vielä vakavampana asiana ovat nämä tänä päivänä julkisuuteen tulleet Luonnonvarakeskuksen uudet luvut, joiden mukaan olemmekin hiilineutraali. Tällaisen ihmisten rahoilla leikkimisen, väärrien lukujen esittämisen tietoisesti, jotta saataisiin nämä metsät Euroopan unionin kontrolliin, on loputtava, ja niiden oikeiden lukujen pitää tulla julkisuuteen. Muuten Suomi joutuu sellaiseen tilanteeseen, että Euroopan unioni kohta määrää meidän metsistäkin, ja sitä ei saa sallia missään tapauksessa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

16.37 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille ja jaoston puheenjohtajalle esittelystä. — On ollut hyvin kauan tiedossa, että maatalouden kannattavuus on erittäin heikolla tolalla. Paljon on tässäkin salissa aiheesta puhuttu, mutta lopulta kovin vähän on muuttunut yli vaalikausien. Alkutuottajan osuus arvoketjussa on pienentynyt jatkuvasti, kun samaan aikaan kauppojen voitot ovat kasvaneet.

Lisähaasteensa tuo huoli siitä, että Euroopan unionin maataloustuet ovat pienentymässä eikä tukien kansallista osuutta kasvateta. Ruokavienti on yksi keino, mutta eivät tulot tietysti sieltäkään helpolla tule.

Kiitos ministerille ja jaoston puheenjohtajalle myös niistä toimenpiteistä, jotka esittelitte, mitä hallitus on kuitenkin nyt jo tehnyt ja on tekemässä. Keskeisimmät toimet ovat elin-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

tarvikemarkkina-, kilpailu- ja hankintalain tarkastelu ja muuttaminen sekä elintarvike-markkinavaltuutetun tiedonsaantioikeuksien parantaminen. Lisäksi alkutuottajien sopimusasemaa parannetaan. Kysynkin ministeriltä: koska nämä uudistukset mahdollisesti ovat tulossa täysin voimaan, ja mitä vielä olisi tehtävissä maatalouden markkinatuottojen parantamiseksi?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

16.39 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousministerin voisi kuvitella olevan kaikkein innokkain ilmastotoimien tekijä, koska jo nyt ilmaston kuumeneminen vaikuttaa niin meidän ruuantuotantoon kuin metsiinkin. Mutta valitettavasti tuntuu toisenlaiselta, kun esimerkiksi tänään luin tämän haastattelun, minä ministeri oli antanut Iltalehdelle, jossa hän moitti Suomen ilmastopolitiikkaa. Ehkä on hyvä todeta, että meidän ilmastotavoitettamme ei ole todellakaan asetettu suotuisilta näytävien nielujen vuoksi vuoteen 2035, vaan sen takia, että se on meidän roolimme, jotta saavutamme Pariisin ilmastopimuksen. Ministeri nosti esiin myös, että ei pitäisi puhua nieluista vaan pitäisi huolehtia päästöjen vähentämisestä. Kysynkin: mitä toimia olette tehneet päästöjen vähentämisessä? Maataloudessa päästöt eivät ole vähentyneet lainkaan. Sen sijaan fossiilisia on lisätty tällä kaudella, kun sekoitevelvoitetta heikennettiin, ja esimerkiksi biokaasu, joka oli mukana siellä sekoitevelvoitteessa, poistettiin sieltä. Sen takia meidän biokaasutuotantomme ei edisty lainkaan niin joutuisasti kuin se olisi viime hallituskauden päätöksillä edistynyt.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Norrback.

16.40 Anders Norrback r (vastauspuheenvuoro): Tack, ärade talman! Jag ska börja med ett tack till regeringen och ministern för att man har följt regeringsprogrammet och inte minskat stödet till lantbruket. Det skulle vara ödesdigert i det läge där lantbruksekonomin är i de enskilda företagen.

Sedan ska jag fortsätta med ett påstående. När det gäller skarv och vitkindade gås måste vi få i mål det som står i regeringsprogrammet nu under våren. Skadorna på fisket och på lantbruket är ohanterliga, och vi har i dag inga metoder som fungerar för att begränsa det här.

Sitten, arvoisa puhemies, viimeisenä kysymys ministerille: Miten maa- ja metsätalousministeriössä varaudutaan uuteen pitkän aikavälin EU-rahoitukseen? Millä tavoin Suomi pyrkii ennakoivasti vaikuttamaan valmisteluun, jotta kansalliset erityispiirteemme ja alkutuotannon toimintaedellytykset turvataan myös tulevaisuudessa? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Östman.

16.41 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille hyvästä selvityksestä. — Ajattelin puhua vähän kokonaisomavaraisuudesta. Nimittäin elintarvikkeissa se on Suomessa tällä hetkellä noin 80 prosenttia, ja suuri osa peruselintarvikkeista tuotetaan nimenomaan täällä kotimaassa. Siitähän ne päästötkin tulevat. Omavarai-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

suus vaihtelee tuotteittain. Se on korkea monissa eläinperäisissä ja viljatuotteissa, mataslampi taas tuoreissa hedelmissä ja vihanneksissa.

Toisen maailmansodan jälkeen omavaraisuutta nostettiin tietoisesti, ja se oli huippuvuosina monissa tuotteissa selvästi yli 100 prosenttia. Suomen EU-jäsenyyden myötä, kun markkinat avautuivat ja tuonti kasvoi, omavaraisuus taas laski osassa tuotteista. Nyt 20-luvulla huoltovarmuus on noussut onneksi taas keskiöön ja omavaraisuus nähdään strategisena kysymyksenä, ei pelkästään taloudellisena.

Huoltovarmuutemme on kuitenkin täysin riippuvainen maatalouden kannattavuudesta. Siksi hallitus on päättänyt olla puuttumatta maataloustukiin, ja kiitän ministeriä siitä, että olet vahvasti puolustanut maataloustukia.

Kysyn vielä ministeriltä: miltä kannattavuus näyttää pitkällä aikavälillä, ja miten se tulee vaikuttamaan huoltovarmuuteemme?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kinnari.

16.42 Teemu Kinnari kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos esittelystä, alustuksesta. — Iso tietoinen valinta on hallitukselta ollut se, että ruokaa tuottavasta maataloudesta ei ole leikattu. Mutta onko tilanne maataloudessa hyvä? Ei ole. Siellä on monilla tuotantosuunnilla suorastaan hätätila, ja me tiedetään viljanviljelijöitten osalta ja varsinkin kasvinviljelyn osalta, että tappiollisia vuosia on ollut useampi perätysten.

Mistä rahaa on tultava? No tietysti siitä, että tukia ei ole leikattu. Nyt meillä on tietysti uusi tukikausi edessä, ja sen eteen on tehtävä töitä, mutta ennen kaikkea ruokaa on tultava markkinoilta. Ja mistä ennen kaikkea? Sen ruokaviennin kautta. Tunnusluvut tällä hetkellä: seitsemän prosentin kasvu elintarvikeviennissä, mainio asia, tehdään paljon investointeja, hyvä suunta. Se, että korkeamman lisäarvon tuotteilla saadaan sitä vientimarkkinaa ja sieltä myös maksukykyä sinne alkutuotantoon, on mielestäni terve, oikea suunta. Mutta nämä eivät synny itsestään, tässä tarvitaan pitkän aikavälin ohjelmia. Ruokastrategia valmistui, mutta miten varmistetaan nämä elintarvikeviennin rakenteet nyt jatkossa, kun tässä hallituskaudet vaihtuvat? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

16.43 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Suomen kiintiömetsästyksen aloitus tai sen lain voimaantulo 1.1.2026 on esimerkillinen osoitus siitä, että tämä hallitus kuuntelee haja-asutusalueitten ihmisiä, kiitos ministerille tästä, samoin sen suhteen, että perussuomalaisten johtamassa maa- ja metsätalousvaliokunnassa otettiin tähän lakiin mukaan myös esimerkiksi karhu ja ilves. Karhukanta on nimenomaan näitten valitusten vuoksi kasvanut sellaiseksi, että se aiheuttaa jo vaaratilanteita varsinkin meillä Pohjois-Karjalassa.

Arvoisa rouva puhemies! Juuri tuli uutinen, että Luken uusien laskelmien mukaan metsät ovatkin hiilinielu, vaikka aiemmin se väitti, että ne eivät ole hiilinielu. Moni kansalainen ihmettelee tällaista toimintaa, tällaista, että nämä muuttuvat koko ajan, ja ei tämä kyllä Luken luotettavuutta nosta millään lailla. Eräs kansalainen kysyikin minulta, miten tällaiseen voidaan puuttua, ja kysyisin tätä ministeriltä, koska eihän tässä ole mitään järkeä. Luonnonvarakeskus pelaa kuitenkin veronmaksajien rahoilla. — Kiitos.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eskelinen.

16.45 **Seppo Eskelinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministerille hyvästä työstä. — Itse yhteen asiaan otan kantaa, tähän hevostalouteen ja erityisesti siihen ristiriitaan, mitä hallitusohjelman tavoitteissa on hevostalouden osalta. Siellä lukee, että varmistetaan hevostalouden toimintaedellytykset ja turvataan suomenhevosen asema. Maatalousjaosto otti kantaa myös tähän maakuntaraviratojen tulevaisuuteen. Nämä rajut leikkaukset kahtena vuonna peräkkäin vaarantavat aika pitkälti myös hevostaloutta ja hevoskasvatusta erityisesti tuolla maakunnissa. Nämä ovat niin isoja. Ja nytten Hippos aika mielivaltaisesti jakaa leikkauksia näille radoille, ja sieltä ravipäiviä häviää kymmeniä nyt sitten ensi vuoden osalta, ja yllättäen nekin kohdistuvat tänne maakuntaradoille. Nyt keskittäminen hevostaloudessa on myös selvästikin tapahtumassa, ja se on hevostalouden kannalta aika kuolinisku, koska raviradat ovat muutakin kuin vain raviurheilun paikkoja. Siellä harrastetaan ratsastusta, ja siellä tapahtumia tapahtuu, ja ne ovat hevosväen kasvatuksen näkökulmasta ihan avainpaikkoja.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari.

16.46 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin haluan kiittää siitä, että tämä hallitus ei leikannut maataloustukia, mutta sen sijaan haluaisin laittaa vähän lisäkannusteita siihen, että saisimme sukupolvenvaihdoksia syntymään. Nimittäin meillä sekä pienten, monimuotoisten tilojen rahoitus että sitten osakeyhtiömuotoisten tilojen rahoitus eivät ole enää nykypäivää, ja olisi syytä korjata myös ne tulevaisuuden tukipolitiikasta. Meidän hallituspuolueemme valiokunnassa ovat moneen otteeseen lupailleet, että tuen taso ei tipu, että se kompensoidaan, mikä EU:sta tulee. Siksi onkin syytä pistää nyt sinne EU-vaikuttamiseen aika laillakin paukkuja. Markkinat ovat ne, joista sen rahan pitäisi tulla, ja siksi on tärkeää saada nyt maaliin se markkinamekanismi, mikä takaisi reilummat markkinat, mutta valiokunta tarkastelee sitäkin aika kriittisesti, niin että siellä tämän parlamentaarisen ryhmän lupaukset sitten mahdollisimman hyvin toteutuisivat.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

16.47 **Tiina Elo vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskunta hyväksyi eilen metsästyslain muutoksen, jolla mahdollistetaan suden, karhun, ilveksen ja saukon kiintiömetsästys. Hallituksen esitys suden metsästyksen osalta sai lainsäädännön arviointineuvostolta murskakritiikin ja olisi jo sellaisenaan pitänyt palauttaa uudelleen valmisteluun. Valiokunnassa siihen päätettiin kuitenkin lisätä ilman minkäänlaisia asiantuntijakuulemisia tai oikeudellista arviota myös karhun, ilveksen ja saukon kiintiömetsästyksen mahdollistaminen. Tätä lisäystä pidetään laajasti EU-oikeuden vastaisena, koska nämä lajit ovat EU:ssa tiukasti suojeltuja. Ministeri Essayah, te olette julkisuudessa antanut ymmärtää, että ministeriön on valmisteltava karhun ja ilveksen kiintiömetsästystä koskevat asetukset, jos eduskunta siihen velvoittaa. Kysynkin teiltä: oletteko siis sitä mieltä, että ministeriön on valmisteltava asetuksia EU-lainsäädännöstä piittaamatta?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lahdenperä.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

16.48 Milla Lahdenperä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille työstä suomalaisen maa- ja metsätalouden eteen. Hallitus on tehnyt tietoisien valinnan, ettei suomalaista ruokatuotantoa ja huoltovarmuutta heikennetä. Maa- ja metsätalousministeriö on hallinnonalalle esittänyt 2,55 miljardia euroa, josta muun muassa 68 prosenttia käytetään maa- ja elintarviketalouteen ja 17 prosenttia maaseudun kehittämiseen.

Ruokaviennin edistämistä yhteistyössä ulkoministeriön kanssa rahoitetaan 1,3 miljardia. Ennuste onkin, että elintarvikevienti kasvaa seitsemän prosenttia. Kasvu- ja kuivike-materiaalien saatavuutta turvataan kahdella miljardilla ja alkutuottajan asemaa vahvistetaan päivittämällä elintarvikemarkkinalainsäädäntöä.

Yhtä kaikki, tarpeellinen viesti on, ettei ruokaa tuottavasta maataloudesta leikata. Kuitenkin suuri huoli viljanviljelyn ja kasvinviljelyn tilanteesta Suomessa ja Euroopassa on, ja miten voisikin tähän sitten reagoida.

Toinen kysymys on myös, että saammeko nyt, kun metsästyslaki saatiin maaliin, myös tämän valkoposkikihanhien ja merimetsojen metsästysrajoituksia poistavan lain heti alkuvuodesta eduskuntaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rantanen.

16.50 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Maailman talousmetsistä ja metsäteollisuuden tuotannosta on Suomessa noin kaksi prosenttia, ja maailmanlaajuinen kysyntä on kasvamassa vuoteen 2035 mennessä noin 200 miljardia euroa.

Syyskuussa käsitelimme valiokunnassa ilmastovuosikertomusta, ja siinäkin otimme kantaa tähän nielujen katoamiseen metsäsektorilla. Nielu hävisi, vaikka hakkuumäärä ei ole muuttunut. Silloin kun tavoitetta on asetettu, niin on arvioitu hakkuiden olevan noin 80 miljoonaa kuutiota, ja viimeisen viiden vuoden aikana hakkuut ovat olleet 69—76 miljoonaa kuutiota.

Valtioiden välisiä tietoja ei edelleenkään voida vertailla luotettavasti keskenään, ja tämä laskentojen epävarmuus haastaakin. Siellä on erittäin poukkoilevia ja takautuvia päätöksiä, ja ennustettavuutta alalla ei nyt oikein tunnu olevan.

Fossiilisista irtautuminen ja uusiutuvien energiamuotojen edellytys on yksi erittäin tärkeä asia, mutta tänään tässä samaisessa jo aiemmin mainitussa iltapäivälehdessä haastattelussa ministeri Multala sanoi, että hakkuiden rajoittamiseen on olemassa myös välillisiä keinoja. Onko niin, että hallitus on lisäämässä joitakin välillisiä keinoja hakkuiden rajoittamiseen?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukkola.

16.51 Janne Jukkola kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kiitos omastakin puolestani ministerille. — Olen samaa mieltä edustajien kanssa siitä, että tarvitaan maataloutta tukevaa politiikkaa. Orpon hallitus on vienyt ja vie eteenpäin useita konkreettisia toimia alkutuotannon ja -tuottajien vahvistamiseksi.

Elintarvikemarkkinalain uudistuksilla parannamme viljelijän asemaa ja lisäämme valvontaa koko elintarvikeketjuun. Toinen näistä on tulossa piakkoin. Lunastuslain uudistus vahvistaa maanomistajien oikeuksia turvaamalla oikeudenmukaisemman korvaustason ja markkina-arvon ja siihen vielä 25 prosentin korotuksen. Yhden luukun lupamalli keventää byrokratiaa ja nopeuttaa investointeja maaseudulla. Finnveran mukaanotto maatalousra-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

hastoon parantaa tilojen rahoitusmahdollisuuksia. Vesihuoltolain uudistus huomioi paremmin maaseudun olosuhteet, ja metsästyslain muutoksilla parannamme petopolitiikkaa ja tuotantoeläinten suojaa. — Jatkan tätä vielä seuraavassa puheenvuorossa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

16.52 Merja Rasinkangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, kunnioitettu ministeri! Suomen suurpetopolitiikka on ollut pitkään retuperällä, ja on hyvä, että vihdoin on saatu järkevä askel eteenpäin suden kannanhoidollisen metsästyksen lisäksi. Onkin tärkeää saada kiintiömetsästyksen alle ilveksen- ja karhunmetsästys, joiden kanta on myös kasvanut. Nämä ovat myös petoja, jotka aiheuttavat lohduttomia vahinkoja esimerkiksi poroeläinharjoittajille. Petovahingot aiheuttavat valtiontaloudelle suuria kustannuksia vahingonkorvausten muodossa mutta myös elinkeinonharjoittajalle suuria menetyksiä.

Tärkeää olisikin, että kannanhoidollisen metsästyksen kautta saataisiin pedoille tarpeellinen arkuus, ja vahinkoperusteisten lupien myöntämisen tulisi olla huomattavasti sujuvampaa kuin nyt. Tällä hetkellä Suomen riistakeskuksen ohjeistus on, että tulisi olla kolme porovahinkoa saman petolajin tekemänä, jolloin vahinkoperusteinen lupa voidaan myöntää. Tämä on aivan liian kireää. Esimerkiksi eilen kuulin, että eräällä poroalueella oli viikolla kaksi suden tappamaa poroa ja toissa yönä ilves tuli saman porotilan pihapiiriin, kiipesi aitaukseen ja tappoi vasan. Tämän perusteella vahinkoperusteista lupaa ei myönnetä, mikä on väärin. Tähän tulisi saada pikaisesti muutos. — Kiitos. [Olga Oinas-Panuma: Olen samaa mieltä!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Riipi.

16.54 Mika Riipi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy myöskin ministeriä kiittää nyt tästä tarmokkuudesta suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen edistämiseksi. Toivon mukaan nyt ensi vuonna se painopiste menee sinne poikkeusperusteisiin ja meidän poronhoitajien aseman parantamiseen.

Mutta varsinainen asia koskee oikeastaan Metsähallitusta ja nyt sen tulouttamistavoitteen nostoa ennätykseen, 138 miljoonaan euroon. Te olette, arvoisa ministeri, kertonut, että tämä ei tarkoita hakkuiden lisääntymistä tuolla valtion mailla, mutta kun itse vannoutuneena pystykorvamiehenä kuljen aika paljon noita pohjoisen metsiä, niin kyllä ne jäljet vaan näyttävät karulta. Ja kun tähän nyt yhdistää vielä sen, että samaan aikaan Metsähallituksen luontopalvelut ovat vetäytymässä voimakkaasti tuolta pohjoisesta ja retkeilyn rakenteita karsitaan, niin paikallinen hyväksyttävyyys alkaa olla ihan aidosti koetuksella. Haluaisin kysyä ministeriltä: miten tulevaisuudessa tämä paikallinen hyväksyttävyyys varmistetaan?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko.

16.55 Jani Kokko sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maatalouspolitiikka tuntuu olevan sellainen pyhä lehmä, että siihen ei oikein uskalla koskea minkäänlaisessa taloustilanteessa, ainakin kun tätä valtion talousarvioesitystä katsoo ja vertaa vaikka suhteessa muihin budjettialoihin tehtyihin leikkauksiin. Kaikki nämä maataloustuet eivät edes ole

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

huoltovarmuuden kannalta perusteltuja, sillä kaikki se, mitä tällä hetkellä Suomessa viljellään tai kasvatetaan, ei ole huoltovarmuuden kannalta perusteltua.

On selvää, että tässä taloustilanteessa tukiriippuvuutta on vähennettävä, kotimaisen maatalouden kilpailukykyä parannettava ja ennen kaikkea tuet kohdistettava tiloille, jotka tuottavat ruokaa ja rehua markkinoille. Siksi täytyy hämmästellä, miten ihmeessä meillä on varaa siihen, että myönnämme 86 miljoonaa euroa tällä hetkellä tiloille, jotka eivät ole vuosiin tuottaneet mitään edellä mainituista markkinoille. Kysyisinkin arvoisalta ministeriltä: onko meillä todellakin tähän varaa tässä taloustilanteessa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

16.56 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos myös ministerille esittelystä ja työstä Suomen luonnon puolesta. — Huoltovarmuus ei ole sanahelinää vaan pohjoisen kansakuntamme elinehto. Juuri siksi hallitus panostaa siihen ajassa, jossa meidän on oltava varautuneita, valmiina ja valppaina. Turve tulee palauttaa meille hyötykäyttöön, ja vuoden 2026 talousarviossa suomalaisesta ruoantuotannosta ei leikata — eli ei leikata, se oli hieno asia myös lukea ja kuulla tästä. Maatalouden energiatuki säilyy, ja alkutuottajan asema sekä elintarvikeketjun tasapainoa vahvistetaan. Tämä on vastuullista politiikkaa. Vain vahva huoltovarmuus takaa sen, että suomalaisilla on ruokaa pöydässä ja turvaa arjessa myös kriisiaikoina. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kumpula-Natri.

16.57 Miapetra Kumpula-Natri sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy saada selvyys maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan käyttöön siihen, haluammeko me tukea, ministeri Essayah, teidän aikananne maanviljelysmaan omistamista vai aktiiviviljelijöiden toimimista niin, että tuemme maatiloja, jotka tuottavat ruokaa ja rehua markkinoillemme. Muu tuki, yli 80 miljoonaa, kuulostaa todella suurelta, ja kun suuressa valio-kunnassa yritettiin osana MFF-neuvotteluja myös päästä tulevaan CAPIin kiinni, että onko sieltä jotain vaatimusta tulossa vai voimmeko sitä kautta myös lähteä osoittamaan tukea paremmin aktiivituloille, niin ihan kaikkea tietoa ei sieltä osattu antaa. Toivon, että selvitätte, jos ei nyt ole antaa puhdasta vastausta.

Toinen kysymys on sitten tämä Suomen vihreä siirtymä. Kun siitä on yli 300 miljardin hankkeet kerrottu ja sitten täällä salissa asetellaan vastakkain metsää ja muuta, niin itse kaivoin sieltä esiin, että biokaasu olisi vajaa miljardi, biojalostamot 7,2 miljardia ja biotuotteet 3,7 miljardia ja yhteensä alle 15 miljardia tuosta 300:sta olisi tällaisia bioperäisiä. [Puhemies koputtaa] Hallituspa näistä osista tekee sekoitevelvoitteen sotkemisella vähemmän kysyntää ja epävarmuutta tällekin puolelle. Miten tässä näin pääsi käymään?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

16.58 Vesa Kallio kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri varmaan osaa hyvin vastata tähän SDP:n suunnalta tulleet väitteeseen tästä neljän prosentin osuudesta näistä tuista, jotka niin sanotusti menevät heidän mielestään väärään paikkaan.

Joitain nostoja:

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Tuli tuo biokaasu hyvin esille. Oli aika hämmästyttävä tilasto, että yli nelinkertaiseksi on muodostunut biometaanin tuonti ja sitä tuodaan todella lukuisista maista ja hyvin kaukaa-kin. Tämä olisi kyllä varmaan koko alalle tärkeätä, että saataisiin se kotimainen tuotanto käyntiin. Tämä kuuluu enempi TEMin toimialaan, mutta kyllä sillä aika ankarasti byrokra-tiaa ja kustannuksia on tullut lisää.

Toinen maatalouttakin koskettava, joka ei suoraan sekään kuulu 3M:lle, mutta Tukesin resurssit: Myös niistä on syytä olla huolissaan. Siellä on määrärahoja rajusti leikattu, hen-kilöstmäärä on niukka ja koko ajan tulee EU:lta lisää tehtäviä, niin että jos tähän kasvin-suojeluaineiden hyvin raskaaseen lupakäsittelyyn Suomessa löytyisi jotakin.

Ravien osalta käyn nopeasti näitä kaikkia läpi. Mikkelin ravirata on yksi maailman no-peimpia, ja siellä ovat ravit vähenemässä.

Vielä näistä metsistä sen verran, että metsät eivät ole olemassa sen takia, että me voim-me tuottaa päästöjä. Jos nyt se muistettaisiin kuitenkin kaikki. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

16.59 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä todella nyt, kun käsitellään valtiovarainvaliokunnan mietintöä tähän valtion talousarvioon ja nyt sitten tätä maa- ja metsätalousministeriön pääluokkaa, yhdyn kyllä näihin kysymyksiin, joita täällä useampi edustaja on jo esittänyt liittyen näihin tukiin, jotka kohdentuvat tuottamat-tomiin tiloihin, jotka siis viiteen vuoteen eivät ole tuottaneet mitään tuotetta markkinoille. Ja aikaisemman selvityksen mukaan näitä tukia todella maksetaan vuositasolla lähes 100 miljoonaa euroa, tilanteessa, jossa meillä valtiontalous on kroonisesti yli kymmenen mil-jardin alijäämäinen. Eihän löydy toista yhteiskunnan paikkaa, jossa tällaista tilannetta ei kammattaisi tiheällä kammalla läpi. Siis eihän ole toista ministeriötä, missä todettaisiin, että meillä on epäily siitä, että 100 miljoonaa euroa menee toimijoille, jotka eivät edes tuo-ta mitään, ja tähän ei puututtaisi. Kyllä nyt vihdoinkin voisi ministerikin tähän reagoida ja kat-soa, onko todella tilanne näin paha kuin mitä aikaisempi selvitys on osoittanut.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

17.01 Markku Siponen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitokset ministerille esittelystä, ja kiitokset, kun valiokunnan puheenjohtaja käytti täällä alussa hy-vän puheenvuoron. Tartun siihen. Tähän maatalouden kannattavuuteen on todellakin useamman hallituskauden aikana tehty toimenpiteitä, on pyritty parantamaan sitä maata-louden kannattavuutta, mutta kun rehellisiä ollaan, se on edelleen monelta osin liian heik-koa. Suomen huoltovarmuuden ja omavaraisuuden kannalta sitä täytyisi parantaa.

Todellakin hallitusohjelmassa yhtenä kirjauksena on tämä kilpailulain tarkastelu ja muuttaminen. Kysyisin ministeriltä: miten tämä etenee, ja minkälaisia muutoksia on kil-pailulakiin tulossa, että maatalouden kannattavuutta parannettaisiin?

Jatkan vielä näistä EU-tuista, tulevasta tukikaudesta. Täälläkin on käytetty puheenvuo-roja siitä, ja ikään kuin oletuksena on, että maatalouden tuet lähtisivät alenemaan. Itse en kyllä sitä hyväksy, ja perustelu on se, että kuitenkin puolustukseen tarvitaan lisää rahaa, ja moneen muuhunkin, mutta samaan aikaan EU:n budjettia ollaan kasvattamassa jopa 800 miljoonalla eurolla — vai miljardilla, niin että puhun oikeista luvuista. Joka tapauksessa

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

sitä ollaan kasvattamassa suuresti, ja tässä tilanteessa mielestäni Suomen ei pidä hyväksyä myöskään maataloustukien leikkauksia. Pyytäisin ministeriltä myöskin tähän näkemystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä.

17.02 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä Metsähallituksen liiketoiminnan tulostavoite on 138 miljoonaa, ja ministeri varmasti vastaa siihen.

Edustaja Rantaselle sen verran, että ainakin oma käsitykseni on se, että hallitusohjelmassa on selvät kirjaukset Metsähallituksen hallinnoimien metsien hakkuista: ne joko ovat nykytasolla tai tarvittaessa voidaan jopa nostaa. Siellä on selvät kirjaukset, ja niitä noudatetaan. Toinen, mikä pitää muistaa, on se, että yksityiset metsät nauttivat omaisuudensuojaa, ne henkilöt, jotka niitä omistavat. Eli ei näitä hakkuutavoitteita niin vain mennä muuttelemaan.

Sitä paitsi kun Suomi nyt ottaa uutta velkaa 47 miljardia tänä vuonna, kannattaa edustaja Mikkosenkin arvioida sitten, kuinka paljon ilmastotoimiin yleensä maatalataloudessa ja maatalouden suhteen kannattaa rahaa toimittaa, sillä 2013 jälkeen EU on myöntänyt sata miljardia maatalouden ilmastotoimiin, ja sitten ihmetellään, kun ei ole oikein tuottanut tulosta — sata miljardia. Niin että pitäisikö meidän oikeasti Suomessa vähän miettiä uudelleen näitä ilmastokysymyksiä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rantanen, Piritta.

17.03 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Vastaan edustaja Eestilälle: Tässä haastattelussa, joka tänään on julkaistu iltapäivälehdissä, nimenomaan kokoomuksen ministeri Multala sanoo: ”Hakkuiden rajoittaminen ei ole tämän hallituksen keinovalikoimassa”, Multala painottaa ja jatkaa, että on olemassa myös välillisiä keinoja vaikuttaa hakkuiden määrään.” Minusta tämä on aika painavasti sanottu, ja erityisesti haluankin kuulla nyt maatalousministeri Essayah’lta, onko todella niin, että hallitus on etsimässä välillisiä keinoja hakkuiden rajoittamiseen, koska tämä on metsäteollisuudelle kyllä myrkyä. [Markku Eestilä: Hallitusohjelma on puolueitten välinen!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari.

17.04 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Keskusta on linjannut, että hakkuista ei tule rajoittaa. Meillä tosiaan, kuten tässä istunnossa jo kuultiin, silloin kun tätä ilmastotavoitetta tehtiin, oli 80 miljoonan kuution hakkuilla tämä laskettu, ja nyt ollaan koko ajan menty alle sen — alle sen, mikä oli siinä ilmastotavoitteessa.

Valiokunta kun kävi Romaniassa, kysyin siellä, mitä te teette turvepelloille, eloperäisille pelloillenne, kun siellä niitä paljon on, miten te taklaatte ne päästöt. He totesivat, että he eivät ole ottaneet niitä laskelmiin mukaan. Tällä hetkellä Romania on ainoa maa Euroopassa, mistä niitä päästöoikeuksia voisi ostaa tuolta maankäyttöpuolelta. Eikö tämä ole ihan järjetön yhtälö?

Haluaisin vielä nostaa ne kustannukset, mitä koko ajan maataloudelle tulee lisää: Tänä esimerkiksi kuulimme, että hanhien karkotusluvut, jotka ennen maksoivat 300 euroa, maksavat vuoden alusta 1 500 euroa. Luomuvälvonta on kallistunut, ja kaikenlainen val-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

vonta ja luvitus ja kaikki yhteiskunnan kustannukset, [Puhemies koputtaa] mitä te valitettavasti olette säättäneet, nousevat. Voisiko sille asialle tehdä jotakin? Samoin biokaasussa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kinnari.

17.05 Teemu Kinnari kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Muutama sana metsästä, kun käydään tätä metsän hiilinielukeskustelua, otetaan muutama ihan fakta: 60-luvulla Suomen metsien puuvarat olivat noin puolitoista miljardia kuutiometriä, ja tänä päivänä ne ovat 2,6 miljardia. Suomen metsissä on enemmän puuta kuin koskaan tunnetun historian aikana, joka vuosi metsävarat kasvavat, ja missään vaiheessa ei ole hakattu yli puuston kasvun. Nämä asiat menevät jokseenkin lahjakkaasti sekaisin tässä usein. Noin 103 miljoonaa kuutiometriä on vuotuinen kasvu.

Otetaan vielä muita faktoja: Me olemme Euroopan metsäisin maa. Noin 75 prosenttia maapinta-alasta on metsää. Euroopan tiukasti suojelluista metsistä yli puolet ovat Suomesa.

Ja edelleen tähän viitekehykseen lisätakseni: noin 20 prosenttia meidän tavaraviennin arvosta tulee metsäteollisuuden tuotteista.

Tästä tullaan siihen johtopäätelmään, että meillä on hoidettu asiat hyvin, me osataan hoidtaa asiat hyvin ja tämän trendin pitää jatkua, ja ennallistamisen osalta meidän pitää käyttää kaikki mahdolliset joustot, jotta meillä pysyy tolkkua tässä mukana tässä maassa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kari.

17.07 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluan itse pitää suomalaisen raviurheilun lippua ylhäällä aikana, jolloin hallitus on suomalaisen raviurheilun kimppuun käynyt kovin toimin. Itselleni hyvin tuttu ja rakas harrastus tuntuu näivettyvän Suomessa, ja ulkomaalaiset pelit, muun muassa Ruotsin totojen pelaaminen, ottavat koko ajan enemmän valtaa samaan aikaan, kun hallitus omin toimin heikentää suomalaisen raviurheilun ja sitä kautta hevostaloudenkin toimintaedellytyksiä.

Raviurheilu ei ole pelkkää viihdettä tai ihmisille hienosta suomalaisesta vaikkapa suomenhevosesta ja sen kasvattamisesta nauttimista, vaan se on 15 000 ihmiselle myös työtä, toimeentuloa. Se on iso osa myös suomalaisen suomenhevosen jalostusta ja hienon rodun ylläpitämistä elinvoimaisena Suomi-nimisessä maassa.

Arvoisa ministeri, mitä mieltä olette, olisiko syytä laittaa myös nämä raviurheilun edellytykset toimintaan, sellaiseen toimintakuntoon kuin tämä laji on vuosikymmenet Suomesa ollut? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elomaa.

17.08 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eilen Finlandia-talolla oli kansallinen ruokastrategian julkistamistilaisuus. Sitä on tehty erittäin huolella, ja sanotaan niin, että ihmettelen kyllä sosiaalidemokraattien puheita, kun ajatellaan tulevaisuutta: tähän olisitte leikkaamassa maataloudesta. [Sanna Antikainen: Juuri näin, 80—100 miljoonaa!] Aivan käsittämätön suhtautuminen tähän tilanteeseen, kun alkutuottajilla menee tosi huonosti. Siellä MTK:n tuleva puheenjohtaja Hemmilä sanoi, että melkein hätätila on tällä hetkellä menossa.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Nyt minä haluaisinkin kysyä arvoisalta ministeriltä: mitä tämä ruokastrategia tarkoittaa? Ministeriö on asettamassa ruokaneuvoston, millä on varmaan hyvin tärkeä rooli sitten tulevaisuudessa. Se tarkoittaa sitä, että myös seuraavien hallitusten pitäisi sitoutua niin, että meillä on huoltovarmuus ja omavaraisuus myös tulevaisuudessa. Nyt minä olen aivan äimän käkenä, kun sosiaalidemokraatit esittävät suunnilleen leikkauksia maatalouteen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Oinas-Panuma.

17.09 Olga Oinas-Panuma kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yhdyn samoihin kiitoksiin, mitä aiemminkin täällä salissa on sanottu. — Mutta Metsähallituksen tuloksesta, siis hakkuista, Oulun vaalipiiristä tulee yli kolmannes — siis yli kolmannes Metsähallituksen hakkuutuloista tulee Oulun vaalipiiristä. No, mitä meille siitä sitten käytännössä sinne jää? Meillehän jäävät ne hakkuut, ne aukot, sitten meille jäävät suljetut luontokeskusten ovet, sitten meille jää ihmetys siitä, että veroja maksetaan Helsinkiin ja Rovaniemelle. No, mitä meille sitten ei jää? Meille ei jää sosiaalista ja paikallista hyväksyttävyyttä.

Tämä on minun mielestäni äärimmäisen huolestuttava asia. Suomi harrastaa tässä ja monessa muussa asiassa siirtomaapolitiikkaa, jossa maakunnassa ei saada riittävästi hyötyä siitä, mitä maakunnassa tuotetaan. Tämä näkyy paitsi tässä puutuotantoasiassa myös esimerkiksi energia-asioissa, että meillä tuotetaan energiaa, mutta ne hyödyt valuvat jonkin aivan muualle. Tämä pitäisi rempata kokonaisuutena, ei välttämättä tällä hallituskaudella yksinään, mutta se työ pitäisi aloittaa nyt, jotta tulevaisuudessa maakuntiin jäisi enemmän hyötyjä niistä asioista, joita maakunnassa tosiasiaassa tuotetaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukkola.

17.10 Janne Jukkola kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Luonnonvarakeskuksen tuoreet ennakkotiedot vahvistavat sen, mikä on täällä kyllä pitkään tiedetty: metsät ovat hiilinielu. Nyt käyty keskustelu ei johdu metsien äkillisestä muuttumisesta vaan laskentamenetelmien päivityksestä ja uudelleenlaskennasta. On totta, että metsien nettonielu on viime vuosina myös pienentynyt, mutta tämä ei poista metsien keskeistä roolia ilmastotyössä. Metsien kestävä hoito ja käyttö ovat ratkaisu, eivät ongelma.

Metsäteollisuus on olennainen osa tätä kokonaisuutta. Puunjalostus ja pitkäaikaiset puutuotteet sitovat hiiltä vuosikymmeniksi ja korvaavat fossiilisia materiaaleja. Ilman vahvaa metsäteollisuutta ei ole myöskään aktiivista metsänhoitoa, hiilinieluja eikä aluetaloutta. Siksi kysyn ministeriltä: miten varmistetaan, että metsäteollisuuden toimintaedellytykset turvataan myös tulevaisuudessa kestävä metsänhoidon ja ilmastopolitiikan puitteissa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen.

17.12 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin meidän puumääräthän ovat metsissä kasvaneet sitten 60- ja 70-lukujen, kun meillä ojitettiin niin rajusti. Onnistuneita näistä ojituksista oli osa, ja hyvä niin, mutta meidän tiedämme, että osa oli hukkaojitusta ja osa ei ole taloudellisesti kannattavaa tälläkään hetkellä.

Mutta yksi huoli on se, että nyt monet näistä metsistä tulevat hakkuukypsiksi, ja jos nämä turvemaiden metsät avohakataan ja sitten uudisojitetaan, niin se tarkoittaa sekä val-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

tavaa ilmastopäästöä että päästöä vesistöihin. Haluaisin kysyä: Miten maa- ja metsätalousministeriössä on varauduttu tähän, ettei tällaista mutavyöryä meidän vesistöihin tule, ja olisitteko te valmiita laittamaan ojituksen luvanvaraiseksi?

Sitten täällä puhutaan siitä, että meillä on kestävä metsänhoito. No, me tiedetään, että meidän metsälajista joka yhdeksäs on uhanalainen, me tiedetään, että kolme neljästä metsätyypeistä on uhanalaisia, arvonalisä on vähentynyt, jalostusarvo on vähentynyt, työllisten määrä on vähentynyt. Minä uskon, että me pystyisimme tekemään meidän metsistä jotakin arvokkaampaa ja pitkäkestoisempaa. Jalostusastetta tarvitsee nostaa, [Puhemies koputtaa] ja tähän meidän tarvitsee yhdessä miettiä niitä tulevaisuuden kestäviä ratkaisuja myös metsätalouden puolelle.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

17.13 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ei siinä turvemaiden ja metsien uudistamisessa mitään ongelmaa ole. Se osataan, ei sieltä lähde mitään, eikä siellä ojia kaiveta. On olemassa kevyt laikutus, johon samalla suoritetaan männyksen kylvö, tai sitten jätetään siemenpuut tai otetaan kaistalehakkuuna. Edustaja Mikkosen puheeseen voin sanoa, että turha populistinen puheenvuoro, kun ei tiedetä, miten se tehdään. Siinä ei tule mitään päästöjä.

Toinen asia on tietenkin sitten tämä metsien uudistamisen nopeus. Kun Suomi on uudistanut metsiä, meitä metsäammattilaisia on haukuttu viimeiset 30 vuotta aivan vaikka millaisilla adjektiiveilla, mutta tosiasia on se, että kiittäkää kaikkia metsäammattilaisia, arvoisat edustajat. He ovat pitäneet huolen siitä, että metsät uudistuvat, ja sen metsän uudistamisen myötä metsänomistajat tietenkin tekevät kauppvoja, mikä on äärimmäisen hyvä asia, esimerkiksi sahaimiset ja selluntekijät ja talonrakentajat saavat puuta tarpeisiinsa. Tämän takia kunnioittakaa sitä työtä, mitä on vuosikymmeniä tehty. Meillä on valtavan hienot metsät.

Muistakaa sekin, että ilmastonmuutoksen myötä, kun ilmasto lämpenee, vain kasvava, hyvinvoiva metsä kestää tämän muutoksen. Ne teidän rakastamanne vanhat metsät kuolevat pystyyn, ja jos ei puhetta usko, niin käykää, edustaja Mikkonen, [Puhemies koputtaa] tutustumassa ensi kesänä tuhoihin vaikka näissä kuusikkometsissä, joita nämä pienet ötökät syövät. Siinä kirjanpainaja tekee töitä ensi kesänäkin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

17.14 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Nähtävästi tosiaan on nyt niin, että SDP leikkaisi edustajasta riippuen 80—100 miljoonaa suomalaisesta maataloudesta ja näin huoltovarmuudesta — huh huh! No, varmasti ministeri Essayah kertoo teille, mitä tämä tarkoittaisi.

Meillä Pohjois-Karjalassa valkuposkihanhet aiheuttavat valtavia tuhoja. Hallitusohjelman linjaus ja kirjaus on yksiselitteinen niin valkuposkihanhiin kuin merimetsojenkin suhteen: nämä tuhot on laitettava yksinkertaisesti kuriin. Viime hallitushan laittoi kaiken maailman hanhipaimenia töihin, mutta tämä hallitus ei tee mitään tällaisista hömppää eikä leikkaa maataloudesta. Olisin halunnut kysyä ministeri Essayahilta: Tämä virkamiestyöryhmän ehdotus on tullut syksyllä. Mitä terveisiä sanon tuonne Pohjois-Karjalaan, kun mi-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

nulta kysytään, milloin esityksiä ollaan saamassa, jotta tämä ongelma saadaan kuriin? — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rantanen.

17.15 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä se semmoinen tahallaan väärinymmärtämisen dilemma on tässä taas erittäin käsin kosketeltavissa. Te haluatte uskoa Luken tuloksiin tänään, kun ne näyttävät, että metsät ovat nieluja, mutta silloin kun ne eivät olleet, niin te ette halunneet niitä tuloksia uskoa. Tänään me käsittelemme maatalouden tukia ja SDP puhuu siitä, että kyllä, Luken tuottaman tutkimuksen mukaan 86 miljoonaa euroa menee vuosittain sellaisille tiloille, jotka eivät ole viiteen vuoteen myyneet mitään ulos, ja se tarkoittaa silloin sitä, että ne eivät ole voineet tuottaa ruokaa tai sitten ne ovat vain syöneet itse ne tuottamansa ruuat. Ja ministeri ei halua tätä selvittää. On kyse siitä, että emme voi käyttää tutkittua tietoa vain silloin, kun se on itselle poliittisesti hyödyllistä, ja jättää huomiotta silloin, kun se on itselle vahingollista. Yritetään kuitenkin pitää tässä maassa yllä sellainen, että tutkittu tieto otetaan vakavasti, ja toivottavasti ministeri vastaa, miksi tätä ei ole selvitetty enempää. Koska halusitte selvittää nielujenkin tilannetta, niin miksi ette tätä halua selvittää?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kinnari.

17.17 Teemu Kinnari kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Hoskonen tähän osin vastasi, kun tuossa käytiin keskustelua näistä turvemaista ja ikääntyvistä metsistä. Sikäli edustaja Mikkonen nosti oikean asian esille, eliikkä Suomen metsien kokonaispuuvarat ovat ikääntyneet erityisesti keskisen Kainuun alueella. Tämä on yksi syy sille, että Suomen metsien vuotuinen kasvu on tippunut sieltä hiukan alta 110 miljoonasta sinne 103 miljoonaan vuosittain. Tämä kertoo vain sen, että se hyvä metsienhoito on edelleen paras lääke pitää ne hiilinielut kunnossa, ja kun metsät alkavat vahvasti ikääntymään, niin se kasvu vähenee. Mitä tulee turvemaiden uudistamiseen, se pystytään tekemään jo kestäväällä tavalla.

Ennen kaikkea metsänkasvun osalta nostan esille vielä sen, että tämän jalostetun tai miaineksen käyttäminen metsien uudistamisessa lisää noin 20 prosenttia tuottavuutta ja on yksi keskeinen tapa vahvistaa näitä meidän hiilinieluja kestäväällä tavalla. — Kiitos. [Hannu Hoskonen: Totta joka sana!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Otetaan tähän vielä edustajat Elo, Suhonen, Mehtälä, Kallio, Hänninen, Räsänen ja Eestilä, mikäli hän niin haluaa jaoston puheenjohtajana, ja sen jälkeen ministerin vastaus. — Edustaja Elo.

17.18 Tiina Elo vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eilen tosiaan julkistettiin kansallinen ruokastrategia, jonka valmisteluun myös maa- ja metsätalousvaliokunta on osallistunut. Strategian tavoite on, että Suomi nousee maailman johtavaksi kestävien ruokajärjestelmien kehittäjäksi ja uudistajaksi vuoteen 2040 mennessä. Tässä onnistuminen edellyttää ruuantuotannon kestävyysmurroksen vauhdittamista, ja se puolestaan edellyttää kasviproteiinituotannon mittavaa lisäämistä. Kasvipohjainen ruoka mainitaan strategiassa

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

muutamaan kertaan, mutta vahvaa sitoutumista panostaa kasviproteiinituotantoon saa vähän rivien välistä lukea.

Valtavasti potentiaalia jää hyödyntämättä, jos kasvipohjaiseen ruuantuotantoon ei satsata tosissaan. Haluaisinkin nyt kysyä ministeriltä: miten aiotte varmistaa, että kasviproteiinien tuotanto saadaan Suomessa vauhtiin osana tämän kansallisen ruokastrategian toimeenpanoa?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

17.19 Timo Suhonen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Suomen huoltovarmuus ja kotimainen ruuantuotanto ovat kansallisen turvallisuuden ydintä. Meidän pitäisi kaikin keinoin varmistaa, että Suomessa tuotetaan ruokaa, rehua ja raaka-aineita myös kriisiaikoina omilla pelloilla ja omalla työllä. Meillä maassamme maksetaan tukia tiloille, jotka eivät ole tosiasiallisesti tuottavia. Samalla aidosti tuotantoa tekevät tilat kamppailevat kannattavuuden, kustannusten nousun ja epävarman tulevaisuuden kanssa. Kysynkin ministeriltä: miksi veronmaksajien rahoja ohjataan tuottamattomille tiloille sen sijaan, että nekin tuet kohdennettaisiin selkeästi ja oikeudenmukaisesti niille tiloille, jotka oikeasti tuottavat suomalaista ruokaa ja turvaavat huoltovarmuutemme?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

17.20 Timo Mehtälä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Te, ministeri Essayah, taannoin tässä tulitte julkisuuteen siitä, että korvauskelpoisuus pelloille tulee kuuden itäisen maakunnan alueelle, mikä tietysti on aivan positiivinen asia, mutta samalla heräsi kysymys muualta Suomesta: mitenkäs muiden Suomen tuottajien tilanne on?

Tämä korvauskelpoisuushan on vuodesta 2014 asti ollut niiltä pellolta pois, jotka on sen jälkeen raivattu. Nyt nämä pellonraivaajat ovat pääsääntöisesti karjatiloja, jotka tarvitsevat rehu- ja lannanlevitysalaa siihen tilan läheisyyteen. Siksi kysyn: milloin tulee muille maakunnan alueille korvauskelpoisuus, ja tuleeko erityisesti nuorille tuottajille ensinnä tämä korvauskelpoisuus? Yleensä ottaen nuoret tuottajat ovat ne, jotka investoivat ja joille tämä asia on hyvin merkityksellinen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

17.21 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Hoskosen nimi on mainittu jo useamman kerran tässä hetkessä ja mainitaan vielä uudelleen. Eli kannatan edustaja Hoskosen tekemiä esityksiä turpeen saattamisesta myös hyötykäyttöön. Se on huoltovarmuuden kannalta äärimmäisen tärkeää meille, ja sitä tarvitaan monessa, kun meille se on myös uusiutuva luonnonvara.

Terveisiä myös sinne EU:lle, että nämä hiilinielut on nyt saatava myös meidän laskelmiin mukaan. Tämä kasvava metsä on parasta ilmastopolitiikkaa, sanottakoon näin, eli silloin kun metsä kasvaa, se tuottaa meille myös niitä hiilinieluja.

Meidän pitää pystyä tuottamaan oma ruokamme, ja huoltovarmuus on strateginen kysymys. Se on ihan siellä ensimmäisessä kolmanneksessa, eli emme tule leikkaamaan ruoantuotannosta, ja haluan, että näin se on ja pysyy.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Tässä välillä tuli puhetta myös yksityismetsien suojelusta. Todellakin meillä on se omaisuudensuojaus, niin että täällä etelässä ei taida ollakaan enää juuri mitään muita kuin yksityisiä metsiä, ja tähän me ei mennä. Sosialismia en kannata. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

17.22 Vesa Kallio kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jälleen kerran tulee mieleen isän vanha sanonta ”ettei nyt menisi hyvä hermostuminen keneltäkään hukkaan”, kun täällä tulee sekä oikealta että vasemmalta tai miten päin se nyt onkaan.

Mutta jos yhdistän kolme asiaa, perinnebiotoopit, pedot ja tämän tukikeskustelun, niin kaikki me, jotka tunnemme tukijärjestelmää, tiedämme, että se on valtavan laaja kokonaisuus. Siellä maksetaan hyvin erilaisin perustein. Maatalouden tukia ei makseta pelkästään maatalouden tuotannosta vaan monesta muusta asiasta, on esimerkiksi perinnebiotoopit, luonnonlaitumet, monimuotoisuus — lukuisia, lukuisia, lukuisia tekijöitä. Ja mitä kauemmas, mitä syrjäisemmille seuduille mennään, esimerkiksi sinne itäiseen Suomeen, niin se maatila on kuin alusta. Se pelkkä maatila ei tuota toimeentuloa, mutta ilman sitä maatilaa ei ole sitä muutakaan toimeentuloa, ja se pitää sitä aluetta elävänä ja elinvoimaisena. Nyt te olette vähän kuin ravikilpailuun tulleet, mutta teillä on poni ratsuna, niin että kannattaa miettiä ehkä joku muu lähestymistapa tähän.

Mutta iso tekijä tässä luonnonlaidunten osalta on myös sitten se kannattavuus elikkä tämä kokonaisuus. [Puhemies koputtaa] Tuissa on tietysti vielä se, että jos se otetaan joltain pois, niin se tuki ei automaattisesti siirry jollekin toiselle. Totta kai kaikki pitää käydä läpi, [Puhemies koputtaa] mutta ei tämä nyt ole ehkä se keskeinen juttu tässä. [Välihuutoja]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

17.24 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy kyllä nyt vähän ihmetellä, että tilanteessa, missä meillä on valtiontalous kymmenen miljardia euroa alijäämäinen ja tässä salissa enemmistö on sitä mieltä, että se on peruste leikata köyhimmistä köyhimmiltä jopa puolet toimeentulosta, sitten samaan aikaan meillä on joku tämänoinen pyhä lehmä, sata miljoonaa, jota ei edes suostuta selvittämään, mihin se menee, onko se sitä höpöheinän viljelyä vai mitä se on. Onhan tämä nyt aivan paradoksaalista, että en nyt enää yhtään ihmettele, että meillä valtiontalous on ylipäättänsä tässä jamassa, jos meillä roikkuu jossain sata miljoonaa, mitä ei edes haluta selvittää. Se on sitten eri kysymys, ja siitä voi olla eri mieltä, pitääkö se ottaa pois, mutta kai siitä nyt pitäisi kaikkien olla samaa mieltä, [Sanna Antikainen: Teidän vaihtoehdossa se on!] että se nyt edes selvitetään.

Sitten täytyy muuten edustaja Antikaiselle sanoa, kun hän tästä VTV:n raportista kyseli, että nyt varmaan olette tänäänkin kehuneet samaa virastoa, kun virasto julkaisi raportin, jossa se toteaa, että nykyinen hallitus ei saavuta yhden yhtä itse itselleen asettamaansa tavoitetta. [Sanna Antikainen: Mutta me emme hauku VTV:tä!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Otetaan tähän väliin ennen ministerin puheenvuoroa vielä muutama vastauspuheenvuoro. — Elikkä edustaja Kalmari.

17.25 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Onpa hyvä, että maataloudesta ja sen linjauksista keskustellaan. Viime kerralla, kun tukipolitiikkaa

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

luotiin, keskusta olisi toki halunnut, että se ohjautuu ruuantuotantoon, mutta vihreät ja demarit erityisesti Marinin johdolla halusivat, että mahdollisimman paljon ilmastotoimia ja ympäristötoimia ja tällaisia toimia lisätään sinne. Meillä ei ollut riittävästi painovoimaa, että se olisi siihen tapaan mennyt.

Nyt olen erittäin mielissäni, että demarit ovat muuttaneet käsitystään tästä asiasta, ja toivottavasti me kaikki yhdessä sitten, kun seuraava rahoituskehyskausi tulee, haluamme ohjata ilman mitään ylimääräisiä vaatimuksia ruuantuotantoon kaikki mahdolliset tuet sille vähenevälle viljelijäjoukolle. Emme haluaisi lisää ympäristövaateita, lisää yhtään mitään vaateita, koska ne voidaan rahoittaa sitten aivan toiselta sektorilta, ympäristöministeriöstä. Hienoa, että te olette tulleet tälle linjalle. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Kiitos!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

17.26 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Käydäänpäs muutama fakta läpi. Eli fakta numero yksi: SDP:n vaihtoehdossa leikataan 100 miljoonaa suomalaisesta maataloudesta. Se ei tarkoita sitä, mitä nyt väitätte, että tehdään selvityksiä siitä, tästä tai tuosta, vaan se tarkoittaa suoraa leikkausta. Toivon todella, että täällä hyvin eräs keskustalainen edustaja toi teille esille sen, miksi tämä on niin tärkeä asia ja myös ministeri tuo teille vielä myöhemmin. Kuunnelkaa sitten heitä.

Toinen asia, mitä tulee sitten VTV-raportteihin: Toisin kuin te, me emme ole kyseenalaistaneet VTV:tä, [Joona Räsänen: Olenko minä kyseenalaistanut?] toisin kuin teidän puolueenne. Kun sieltä tuli teille ikävää luettavaa, niin te vaaditte VTV:tä korjaamaan raporttia, mutta me emme. Näin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Vielä vastauspuheenvuorot edustajille Rantanen, Oinas-Panuma ja Räsänen ja sen jälkeen Eestilä ja sitten ministeri. — Edustaja Rantanen.

17.27 Piritta Rantanen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Jotta nyt tässä salissa kaikille tulisi selväksi, niin kyllä, SDP:n vaihtoehtobudjetissa, jota — hienoa — on luettu tarkasti, 86 miljoonaa euroa ollaan leikkaamassa niiltä tiloilta, jotka eivät tuota, niin kuin Luken tutkimuksessa on ollut, viiteen vuoteen eivät ole myyneet mitään. Ja kyllä, tähän perustuu meidän vaihtoehtobudjettimme maatalouden leikkaus. Ja vielä lisäksi se liittyy siihen, että täällä on luotu uusi kannustejärjestelmä metsiin, jota emme olisi hyväksyneet.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Oinas-Panuma.

17.28 Olga Oinas-Panuma kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustelu minua runsaasti hämmentää, ja erityisesti minua hämmensi edustaja Räsänen näkemys siitä, että se on nyt sitten maatalous, mikä on pilannut tämän meidän valtion budjetin, että se on nytten se ongelma, kun tukia maksellaan väärällä tavalla. Te saatte tämän kysymyksen kuulostamaan aivan äärimmäisen yksinkertaiselta: siltä, että sieltä vain napataan pois rahaa tiloilta, jotka eivät tuota ruokaa. Jos se olisi noin yksinkertaista, niin luultavasti tätä olisi jollain tavalla jo aiemmin ronklattu.

Haluaisin myös muistuttaa siitä, että meillä on hyvin erilaisia alueita eri puolilla Suomea ja on myös alueita, joissa ei tällä hetkellä ole ihmisiä, jotka välttämättä viljelisivät sitä

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

ruokaa tai myytävää kampetta siellä pellolla, mutta silloin, kun meillä on joskus ehkä vaikeammat ajat, meillä täytyy olla myös sitä peltoa olemassa. Ja jos nyt lähdetään rajoittamaan sitä, millä tavalla ihmiset voivat peltoansa viljellä ja sitä satoa korjata sieltä, niin mitä sitten siinä vaiheessa, kun mahdollisesti olisi tämmöinen vaikeampi aika, kun meillä ei ole enää myöskään sitä peltopinta-alaa, esimerkiksi Pohjois-Suomessa? Tiedän, että jos vaikkapa meidän pelloilla, joilla tällä hetkellä kyllä tuotetaan, totta kai, myytäväksi... Siellä tehdään porolle evästä ja sitten myydään poronlihaa, eli teemme tuottoa. Mitä sitten, jos me laittaisimme ne pellot pois? Kukaan ei tulisi viljelemään niitten tilalle, ne pöpeliköityisivät. Onko se sitten oikea vaihtoehto? Minua hämmentää tämä suhteellisen paljon, ja te saatte tämän kuulostamaan niin äärimmäisen yksinkertaiselta, mitä tämä ei ole, niin kuin edustaja Kallion puheenvuorosta oikein hyvin kuultiin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

17.29 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä pientä kulki-jaa hämmentää moni asia tässä salissa, mutta olisin nyt kysynyt, kumman edustajan linjaa minun pitää uskoa, edustaja Kalmarin vai Oinas-Panuman, kun aikaisemmassa puheenvuorossa todettiin, että tähän on oikein hyvä idea, että otetaan heiltä, jotka eivät edes tuota, ja nyt äsken puolustettiin myös heitä, jotka eivät tuota. Olen ymmärtänyt, että meillä kaikilla on välillä niin, että ryhmien sisälläkin erilaiset mielipiteet eroavat hieman toisistaan, mutta se sallittaneen näinkin tärkeissä asioissa. Mutta voisi olla varmasti ihan perusteltua, ottaen huomioon, missä tilanteessa julkinen talous on, että meillä ei ole millään sektorilla mitään pyhiä lemmiä, mitä ei voida edes katsoa.

Sitten vielä edustaja Antikaiselle tästä VTV:n raportista, kun käsittääkseni en ole aikaisempaakaan arvostellut: Jos me lyödään kättä päälle, että kuittaatte sen tämän päivän raportin myös sitten samalla, kun virasto toteaa, että te ette ole saavuttamassa niitä tavoitteita, joita te olette itsellenne asettaneet, ja itse asiassa olette omilla toiminnallanne myös heikentäneet Suomen talouskasvua. [Sanna Antikainen pyytää vastauspuheenvuoroa] On hyvä, että tästäkin syntyi yhteisymmärrys tässä salissa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä.

17.30 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen erittäin hyvilläni, että maatalouden ja metsätalouden keskustelu täällä herättää voimakkaita tunteita. Ohi puhuminen ja väärin ymmärtäminen kuuluu oleellisella tavalla salin retoriikkaan. Edustaja Räsänen, te voitte käyttää valinnanvapauttanne ja arvioida, kehen te uskotte tässä salissa.

Mutta, arvoisa puhemies, me hallituspuolueet noudatamme täällä hallitusohjelmaa. Sieltä löytyy se yhteinen liima, minkä kautta me menemme eteenpäin. Ainakin itse ajattelen niin — ja luulen, että maa- ja metsätalousvaliokunta ja maatalousjaosto ajattelevat — että suomalainen maa- ja metsätalous on tärkeä osa huoltovarmuutta ja se on tärkeä osa suomalaisia vientituloja.

Mutta vaikka me puolustamme täällä perinteistä maa- ja metsätaloutta, niin emme nyt ihan sokeita ole ja meillä on avarampi katse kuin monesti luullaan. Edustaja Elo, valiokunta lisäsi 50 000 euroa Pro Vege ry:lle kasvipohjaisen ruoantuotannon edistämiseen. Se on se asenne, millä me olemme liikkeellä.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

17.32 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin haluan tosiaan kiittää edustajia erinomaisen hyvästä ja, voisi sanoa, jopa osittain viihdyttävästäkin keskustelusta. Täällä jaoston puheenjohtaja Eestilä kuvasi hyvin tätä keskustelua. Sillä tavalla on arvokasta, kun kaikessa tässä keskustelussa kuitenkin aistii sen pohjavireen joka puolelta salia, että on nimenomaan kyse suomalaisesta ruuasta, huoltovarmuudesta, sen turvaamisesta, meidän huoltovarmuudesta. Kaikkialta tulee arvostus suomalaista tuottajaa kohtaan. Sitten totta kai politiikassa ylipäättävänsäkin on keinoista ja poliittisista detaljeista erimielisyyttä.

Muutamia asioita haluan nyt tässä kommentoida:

Ensinnäkin täällä on nyt useaan otteeseen, erityisesti salin vasemmalta laidalta, nostettu esille tämä, että on 80—86 miljoonaa tukea, joka ei kuulemma tuota mitään. Nyt täytyy muistaa, että edellinen hallitus on tehnyt sen CAPin, jota tällä hetkellä eletään. Täällä edustaja Kalmari minusta erinomaisesti toi esille sen, että edellisen hallituksenkin sisällä oli varmasti jonkinmoista kädenvääntöä siitä, mihin tätä rahoitusta laitetaan, ja edellinen hallitus päätyi laittamaan kohtuullisen paljon ympäristö- ja ilmastotoimenpiteisiin. [Ritva Elomaa: Juuri näin!] Eli tämä rahasumma, mistä me puhumme täällä nytten, on ympäristö- ja ilmastotoimenpiteitä valtaosaltaan. Täytyy muistaa se, että kyllä, minä esimerkiksi kuulun niihin ja hallitusohjelman takana seisovat edustajat täällä, jotka nimenomaisesti olemme painottaneet ruokaa tuottavaan maatalouteen tukien kohdentamista. On hienoa, että nyt huomaan, että myöskin salin vasemmalla laidalla on tultu siihen lopputulemaan, [Anne Kalmari: Hyvä, kohta ollaan kaikki sitä mieltä!] että halutaan kohdentaa näitä tukia ruokaa tuottavaan maatalouteen.

Mutta siinä mielessä on kuitenkin hyvä olla varovainen, että nyt jos katsotaan tulevaa MFF:ää, ja siellä on tämä niin sanottu NRP, Änäriksikin kutsuttu yksi rahasto, jonka sisältä löytyy niin koheesiota kuin myöskin maaseudun kehittämistä ja muuta, niin siellä kuitenkin on kohtuullisen korkeat tavoiteprosentit edelleen ilmasto- ja ympäristötoimenpiteille. Eli emme me pääse karkuun tätä ympäristö- ja ilmastotoimenpiteitten tavoitetta, mikä tässä tulevassakin näyttäisi nyt komission esityksen pohjalta olevan. Mutta, kyllä, vahva painotus siihen — ja Suomen kannoissa on se — että me haluamme olla kohdistamassa ruokaa tuottavaan maatalouteen, koska siinä on kysymys nimenomaan siitä meidän huoltovarmuudesta ja ruuantuotannosta. Eli ei näitä tukia ole millään tavalla yritetty jättää selvittämättä tai muuta. Se löytyy ihan sieltä teidän viime kaudella tehdystä CAP-sopimuksesta. Sen mukaisesti on eletty.

Sitten edustaja Kokolle ja edustaja Räsäselle, jotka ovat olleet sitä mieltä, että on vain pyhiä lehmiä eikä ole koskettu maataloudessa mihinkään: Kyllä tässäkin budjettikirjassa näkyy, että 142 miljoonaa sopeutetaan myös meidän toimialalla, mutta sopeutukset on tehty sillä tavalla, että ei ruokaa tuottavaan maatalouteen, ei tuottajien tukiin, koska me on koettu niin arvokkaana se, että meiltä löytyvät ne suomalaiset tuottajat, jotka pitävät huolta meidän ruokaturvasta, ei kosketa siihen heidän työnsä kannalta välttämättömään tukeen, mutta olemme kyllä hallinnosta ja monesta, monesta muusta asiasta joutuneet valitettavasti leikkaamaan.

Yksi valitettava kohde, jonka täällä edustaja Eskelinen nosti hyvin esille, on raviurheilu: Itsekin olen raviurheilun ystävä, ja harmillista on, että esimerkiksi siltä puolelta kyllä on jouduttu leikkaamaan, mutta nythän tässä on kyse myös siitä, että toimiala on halunnut va-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

lita tämän tulevaisuuden mallin tähän lisenssimalliin siirtymiseksi. Nythän tässä on tämä arpajaislaki, mitä eduskunta täällä juuri käsitteli, sen lykkääntyminen siitä, mitä ehkä alun perin ajateltiin hallitusohjelmaa kirjattaessa. Itsellänikin on tässä todellakin tarkoitus huolehtia nimenomaan tästä siirtymäkaudesta, koska sehän on aivan selvä, että kun siirrytään lisenssimalliin, niin eihän siinä silmänräpäyksessä sitten uuden järjestelmän rahoitus ala tulemaan sinne raviradoille. Tässä kun muutamassakin puheenvuorossa sitten valitettiin näitten maakuntaraviratojen kohtaloa, niin nämä, voisiko sanoa, paragrafit tulevat kyllä suoraan toimialalta. Me emme ministeriössä poliittisesti siihen puutu. Me katsomme, että mitä toimiala katsoo, niin sen mukaisesti sitten toteutamme myöskin nämä tukikohdat tuolta.

Tuolla edustaja Mikkonen viittasi Metkassa oleviin rahoituksiin: elikkä siis suometsien hoitosuunnitelmia tehdään sillä Metka-rahoituksella, ja sitten toisaalta tukiahan ei tällä hetkellä myönnetä enää kunnostusojituksin, mikä nousi tässä esille.

Sitten täällä edustaja Mehtälä kysyi korvauskelpoisuuksista: Elikkä siis korvauskelpoisuuksia jaetaan tällä hetkellä joka puolelle Suomea sitä mukaa kuin ely-keskusten alueella vapautuu vanhoja korvauskelpoisuuksia. Niitä jaetaan ensinnäkin joka puolella Suomea sitä mukaa. Sitten me jaetaan nuorille. Elikkä ne nuoret, jotka tulevat saamaan nuoren tuottajan aloitustukea, tulevat saamaan kahden seuraavan vuoden aikana, kun ovat nuoren tuottajan aloitustuen piirissä, niille osoitettua tukea. Tämä ei ole poissa siitä ensimmäisestä jaosta elikkä siitä ely-keskuksen sisällä tapahtuvasta jaosta. Ja sitten vielä on nämä kuusi itäistä maakuntaa, joissa tulee olemaan korvauskelpoisuuden saantimahdollisuus.

Täällä on käyty myöskin hiilinieluista keskustelua: Tietysti kun tehdään uutta tarkentavaa tutkimusta ja mittausta, meillä tarkentuvat myöskin nämä mittaustulokset. Olen itse todennut, tänäänkin erään iltapäivälehdessä haastattelussa, että silloin 2018 kun on lähdetty tekemään meidän hiilineutraalisuustavoitetta, silloin meillä on ollut ihan toisenlainen tietämys tästä, millä tavalla hiilinieluja mitataan ja miten nämä maaperäpäästöt vaikuttavat. Jos me tämän hetkisillä tiedoilla katsoisimme sinne vuoteen 2018, niin me oltaisiin itse asiassa 35 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia perässä siitä, mitä silloin luultiin. Minä olen aivan varma, että se hallitus silloin ei olisi tehnyt tätä päätöstä, jos heillä olisi ollut se tieto, mikä meillä on tänä päivänä. Siksi minä olen yrittänyt mahdollisimman kiihkottomasti, ilman minkäänlaista identiteettipolitiikkaa tai mitään muuta, alleviivata, että jos uutta tietteellistä tietoa saamme, niin eikö meillä pidä olla silloin rohkeutta tehdä uusia johtopäätöksiä. Tässä ei minun mielestäni tarvitse kenenkään olla menettämässä kasvojaan, vaan voidaan todeta, että tämä on tällä hetkellä tämä tilanne.

Tämä hallitus ei hallitusohjelman mukaisesti ole tosiaan rajoittamassa hakkuita, koska hakkuitten tasot ovat pysyneet koko ajan alla sen tason, mitä voitaisiin tehdä, elikkä emmehän me ole edes maksimitasossa olleet lähestulkoonkaan. Silti osa näistä, esimerkiksi KEITO-laskelmista, joita on ilmasto- ja energiastrategian yhteydessä tehty, on lähtenyt esimerkiksi sellaisista kuin 86 miljoonan hehtaarin hakkuutasosta. Eihän meillä sellaisia tasoja ole ollut edes silloin, kun meidän taloudella on kaikkein kovimmin mennyt. Tämä iso kysymys, mitä minä aina kyselen itseltäni näitten asioitten äärellä, on se, että yritetäänkö tässä pelastaa ilmastoa vai ilmastopolitiikkaa. Minun mielestäni olisi järkevää ajatella, että luovutaan niistä fossiilisista, käytetään sitä biotaloutta, mikä on suomalaisen kansantalouden vahvuus: nuori, kasvava metsä. Täällä edustaja Hoskonen hienosti monessakin puheenvuorossa totesi, että nuori, kasvava metsä, se sitoo hiiltä. Silloin kun me hoidamme meidän metsiämme, se on myöskin parasta mahdollista ilmastopolitiikkaa.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Täällä oli monia hyviä nostoja. Muun muassa edustaja Östman nosti kannattavuuteen liittyviä kysymyksiä, ja juuri tätä hallitus tekee. Valiokunnan puheenjohtaja Elomaa nosti esille hankintalain ja myöskin elintarvikemarkkinalain. Elikkä ykkösenhän on jo täällä eduskunnassa käsitelty, kakkonen on juuri tullut lausunnoilta. Sieltä tuli suuri joukko lausuntoja, ja eduskuntaan on tarkoitus saattaa ne ensi keväänä ja sitten lainsäädäntöön. Sitten myöskin hankintalaki, jossa tämä huoltovarmuus nousee nyt yhdeksi erityiseksi tekijäksi, on myöskin eduskuntaan matkalla.

Elikkä kaikilla näillä lainsäädäntökehikoilla pyrimme kannattavuuden parantamiseen, mutta ennen kaikkea meidän pitää siitä markkinasta juuri tämän lainsäädännön kehittämisen kautta pystyä saamaan enemmän. Se, mikä on ollut hyvää nyt viime aikojen uutisoinnissa, niin vaikka pienen kriisin kautta, jauhelihakriisin kautta, jouduttiin siihen tilanteeseen, niin tällä hetkellä meillä maksetaan parasta mahdollista lihantuottajatukea koko Suomen EU-jäsenyyden aikana. Eli nyt on oikea suunta, eli markkinoilta on haettava sitä lisätukea.

Täällä moni viittasi tuleviin MFF- ja CAP-neuvotteluihin: Voitte arvata, että kaikkeni niissä pöydissä teen, jotta pystytään puolustamaan meidän maatalouden tukia, ja mikä on hyvä, niin kuitenkin tästä niin sanotusta yhdestä rahastosta suoraan maataloille tulevat tuet on korvamerkitty, eli niitä ei voi käyttää mihinkään muuhun. Se osuus on kuitenkin jo, voisi sanoa, Suomelle tietynlainen neuvotteluvoitto, että on pystytty varmistamaan, että niitä ei voi käyttää mihinkään muuhun. Mutta totta kai siellä on vielä paljon työtä ja tehtävää edessä. Elikkä meidän pitää pystyä nostamaan sitä kokonaistasoa, ja tämä on maatalousministereitten yhteinen viesti ollut ympäri Eurooppaa. Täällä joku edustaja toikin hyvin esille, että kuitenkin kun ollaan nostamassa ja kasvattamassa aika reilustikin tuota budjetin kokonaistasoa, niin miksi juuri sitten maatalouden puolelta oltaisiin leikkaamassa, koska se on aivan ytimessä, kun me puhutaan meidän turvallisuuspolitiikasta. Omavaraista ruoantuotantoa koko Euroopan alueella me tulemme tarvitsemaan. [Puhemies koputtaa]

Sitten täällä edustaja Kalmari vielä kysyi näistä sukupolvenvaihdoksista: Niissähän me olemme nyt ylittäneet tavoitteet, elikkä se oli 250, mitä tavoiteltiin, ja ollaan siellä 300:ssa, ja nyt ennuste tälle vuodelle on 350. Tietysti erityisen tärkeää, kun ajattelemme sitä aloitettavaa viljelijää, on saada meidän rahoitusmarkkina toimimaan. Täällähän taidettiin käydä ihan erillinen ajankohtaiskeskustelu, joka ei koskenut pelkästään maataloutta, vaikka siellä se varmaan ensimmäisenä näkyy, mutta se on nyt kaikilla pk-sektoreilla: [Puhemies koputtaa] meidän pitää saada meidän rahoitushuolto kuntoon, jotta meillä päästään tekemään investointeja ja sitä kautta saamaan kasvua. — Kiitos kovasti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ministerille. — Sitten mennään puhujalistaan. Pari puheenvuoroa ehdimme ottaa. — Edustaja Hänninen.

17.43 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Ministeri Essayah nosti omassa puheenvuorossaan loppuvaiheessa esille hevosurheilun. Kuten me kaikki tiedetään, ollaan siirtymässä lisenssiperiaatteeseen, ja se on iso asia, että me halutaan, toivottavasti mahdollisimman moni tässä salissa, jopa kaikki, että hevosurheilun toimintaedellytykset pitää säilyttää tämän ylimenovaiheen aikana. Tämä oli minun henkilökohtainen ja toivottavasti mahdollisimman monenkin mielipide tuosta aiheesta.

Mennään eteenpäin ja puhutaan huoltovarmuudesta. Huoltovarmuus ei ole sanahelinää vaan pohjoisen kansakuntamme elinehto. Juuri siksi hallitus panostaa siihen ajassa, jossa

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

meidän on oltava varautuneita, valppaina ja valmiina. Vuoden 2026 talousarviossa suomalaisesta ruuantuotannosta ei leikata. Maatalouden energiaverotuki säilyy, ja alkutuottajan asemaa sekä elintarvikeketjun tasapainoa vahvistetaan. Tämä on vastuullista politiikkaa. Vain vahva huoltovarmuus takaa sen, että suomalaisilla on ruokaa pöydässä ja turvaa arjessa myös kriisiaikoina.

Arvoisa puhemies! Tämä hallitus ei istu käsiensä päällä vaan turvaa huoltovarmuuden, sillä ilman sitä ei ole arjen turvallisuutta eikä kansallista kestävyyttä.

Arvoisa puhemies! Olemme tänään keskustelleet täällä ympäristöstä, luonnosta ja ilmastotoimista. On totta, että maankäyttösektorin hiilinieluvaikutus on viime vuosina muuttunut useista syistä — ja ehkä useita kertojakin — kuten puuston kasvusta sekä erityisesti turvemaita koskeneiden laskentamenetelmien tarkentumisesta, mutta tässä edellisessä palaverissa kävi ilmi kaikille, että kasvava metsä on parasta ilmastopolitiikkaa. Jos ei muuta jäänyt mieleen, niin tuo minulla jäi. Tämä vaatii meiltä toimia, ja me vastaamme siihen vahvistamalla tietopohjaa ja kohdentamalla tarpeellisia lisätoimia. Aiemmassa talousarviossa olemme osoittaneet rahoitusta metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamiseen informaatio-ohjauksella sekä metsälainsäädännön toimeenpanoon tietojärjestelmien uudistamisella. Tämän lisäksi panostamme hiilinielujen ja hiilivarastojen tutkimukseen ja havainnointijärjestelmien kehittämiseen, jotta päätöksenteko perustuisi jatkossakin entistä vahvempaan ja ajantasaisempaan tietoon. Tämä on oikea suunta.

Kiitän vielä ministeriä erinomaisesta työstä luonnon, ilmaston ja ympäristön hyväksi tässä maassa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koskela, Jari, poissa. — Edustaja Mikkonen, Krista.

17.47 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Maataloudella on keskeinen rooli myös Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Ekologisesti kestävä ruuantuotanto on avain myös ruokaturvan parantamiseen. Siksi maataloutta on uudistettava, jotta se olisi kestävää sekä ympäristön että tuottajien kannalta. On tärkeää, että Suomi tekee vaikuttamistyötä ekologisen maatalouden puolesta paitsi Suomessa myös EU-tasolla.

Tärkein keino maatalouden ekologisen kestävyysparantamiseen on siirtyminen lihan tuotannosta entistä enemmän kasvipohjaiseen tuotantoon. Tällä viikolla julkistettiin ruokastrategia vuoteen 2040. Valitettavasti strategiasta ovat jääneet pois kestävyys ja ruoka-alan uudet mahdollisuudet, tai ne ovat siellä varsin heikolla tavalla. Kuitenkin tiedämme, että kasvisproteiinin tuotannon ja kulutuksen lisääminen parantaisi huoltovarmuutta, toisi merkittäviä ruoka-alan kasvumahdollisuuksia ja parantaisi kansanterveyttä. Itse asiassa myös valtiovarainvaliokunnan maatalousjaosto nosti mietinnössään esille nimenomaan kasvisruuan merkityksen näiden asioiden näkökulmasta ja myös siitä vientipotentiaalinäkökulmasta.

Suomi on todellakin sitoutunut olemaan hiilineutraali vuoteen 2035, ja tuo tavoite siis asetettiin sen takia, että se on meidän osuutemme, jotta pääsemme Pariisin sopimukseen. Ei sitä asetettu sillä mielellä, minkälaiset nielulaskelmat olivat sillä hetkellä. Tavoitteen saavuttaminen vaatii pikaisesti lisätoimia, sillä muuten se on karkaamassa käsistä. Päästöjen vähentämistä tarvitaan ehdottomasti, mutta me tarvitsemme myös hiilinielujen vahvistamista, ja tietysti nyt kun katsotaan maa- ja metsätalousministeriön hallinnon alaa, niin

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

siellä voidaan tehdä näitä molempia, mutta valitettavasti tältä hallitukselta nämä toimet ovat jääneet hyvin vähäisiksi.

No, nyt ehkä ensin muutama sana tästä paljon puhutusta Luken uudesta hiilinielulaskelmasta, johon tässäkin salissa on nyt monesti viitattu: Toden totta, ja voimme olla ihan tyytyväisiä siihen, että nyt näyttää siltä, että metsät ovat pieni nielu eli 0,15 megatonnia, kun se aiempi laskelma näytti sitä, että se olisi ollut pieni päästölähde eli 1,2 megatonnia. Mutta eihän tämä sitä isoa kuvaa millään tavalla muuta, vaan 2010-luvulta asti metsien hiilinielu on romahtanut merkittävästi, ja maankäyttösektori kokonaisuudessaan on päästölähde. Siksi tarvittaisiin toimia ei ainoastaan niiden fossiilisten päästöjen vähentämiseksi, mikä on tärkeää, mutta myös maankäyttösektorin hiilinielun vahvistamiseksi. Täytyy kyllä sanoa, että pidän hieman jopa vastuuttomana maa- ja metsätalousministerin puheita, jos Iltalehti on haastattelua oikein siteerannut, kun täällä on todettu, että Essayah'n mukaan, jos haluttaisiin pitää kiinni 2035 ilmastotavoitteesta, se tarkoittaisi sitä, että fossiilisen energian käyttö ja metsäteollisuus pitäisi ajaa Suomesta alas. No, tähän ei pidä millään tavalla paikkaansa.

Toivottavasti ministeri on tutustunut esimerkiksi tänä syksynä julkaistuun Koneen Säätiön Metsän puolella -hankkeen rahoittamaan selvitykseen siitä, miten metsänieluja voidaan vahvistaa ja saavuttaa tuo hiilineutraalisuustavoite. Siinä lähdetään siitä, että nykyinen hakkuutaso säilyy. Siinä lähdetään siitä, että nykyisenkaltaisen metsäteollisuus säilyy sellaisenaan. Ei edes vaadita metsäteollisuudelta jalostusarvon nostoa niin, että vähemmästä tehtäisiin enemmän, mikä olisi kyllä sekä kansantalouden kannalta että myös kestäväyyden kannalta perusteltua, mutta todella tässä laskelmassa ei edes sitä vaadita, ja silti siinä osoitetaan se, että voimme saavuttaa tuon hiilineutraalisuustavoitteen ja hiilinielutavoitteen. Ja se lähtee siitä, että jos metsätaloudessa edes noudatettaisiin Tapion hyvän metsanhoidon suosituksia, niin jo sillä pystyisimme lisäämään hiilinielua merkittävästi, ja jos laittaisimme nämä lakiin. Sitten tietysti jos mietitään maankäyttösektoria kokonaisuudessaan, turvepelloilla on paljon tehtävissä. Sen lisäksi tällainen hiilivuokran maksaminen metsänomistajille olisi yksi keino. Ainespuu pitäisi saada pois poltosta ja lisätä sähkökattiloita. Sen lisäksi siinä on otettu käyttöön myös teknisiä nieluja sekä Pariisin sopimuksen mukaisten hiilikrediittien elikkä näiden ITMO-yksiköiden hankintaa.

Todellakaan kyse ei ole siitä, ettemmekö voisi tehdä tätä ilmastotyötä, jos haluaisimme ja jos olisimme tosissamme, mutta tällä hetkellä näyttää siltä, että hallitus ei ole tosissaan. Ymmärrän hyvin, kun ministeri äsken puhui siitä, että tärkeämpää kuin tavoite ovat itse ilmastotoimet, ja pitäisin sitä sanomista ihan perusteltuna ja uskottavana, jos tämä hallitus todellakin olisi tehnyt ilmastotoimia, mutta päinvastoin sekä maatalouden puolella ilmastotoimet on jätetty tekemättä että maankäyttösektorilla laajemminkin. Esimerkiksi kosteikkoviljely, joka viime kauden lopulla, kun huomasimme tämän hiilinielujen romahduksen, laitettiin pikavauhtia vielä käyntiin: ensitöikseen tämä hallitus lopetti sen tuen. Nyt kolmen vuoden päästä näissä suunnitelmissa se on nostettu sinne, mutta jos me kolme vuotta-kin oltaisiin toimittu sen mukaisesti, niin oltaisiin huomattavasti pidemmällä, samoin kuin näissä muissa maankäyttösektorin vahvistamiskeinoissa, jotka ovat tyystin jääneet tältä hallitukselta tekemättä.

Andre vice talman Tarja Filatov: Debatten och behandlingen av ärendet avbryts och fortsätter senare i detta plenum.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Riksdagen avbröt den allmänna debatten om huvudtiteln och behandlingen av ärendet klockan 17.53.

Riksdagen fortsatte den allmänna debatten om huvudtiteln klockan 19.12.

Talman Jussi Halla-aho: Nu fortsätter den allmänna debatten om huvudtitel 30 gällande jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde som avbröts tidigare under detta plenum.

Debatten fortsätter. — Ledamot Kallio, varsågod.

19.12 Vesa Kallio kesk: Arvoisa herra puhemies! Vielä tähän iltaan puheenvuoro maa- ja metsätalousministeriöön liittyen. Siellä käytiin laajasti keskustelua, ja tässä joitain niihin liittyviä kohtia:

Syksyllä oli Maaseudun Tulevaisuudessa otsikko ”Hanhet ja pedot uhkaavat lopettaa karjatilat itärajalta”. Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriöhän ovat käsitelleet tätä valkuposkivanhiongelmaa jo yli kaksi vuotta, ellei kauemminkin — edellisilläkin hallituskausilla — mutta tuloksia ei ole syntynyt. Vaikuttaa vahvasti siltä, että näiden kahden ministeriön välillä ei ilman vahvaa poliittista ohjausta sitä ratkaisua tule koskaan syntymäänkään. Aika kuluu, ja keväällä ja ensi kesänä todennäköisesti ongelma on entistä pahempi. Tämä ei ole enää semmoinen toivotaan, toivotaan -asia, vaan ihan oikeasti siihen täytyy löytyä ratkaisu.

Arvoisa puhemies! Marraskuussa kyselytunnilla ministeri Essayah totesi ja kertoi hallituksen saavutuksista ja hieman jälleen moitti edellisiä hallituksia. Tänä keskusteluhan täällä salissa on ollut paljon mielekkäämpää siltä osin, että ei ole samaan menty kummankaan puolin. Sieltä kuitenkin siteeraus hänen sanomanaan: ”Tällä hallituskaudella me olemme nähneet tämän käänteen tapahtuvan. Eli meillähän oli tavoitteena 250 sukupolvenvaihdosta, ja meidän yllätykseksi tehtiin lähestulkoon 300 sukupolvenvaihdosta, eli nuoret ovat löytäneet maatalouden uudelleen, kun hallitus on antanut politiikallaan uskoa siihen maatalouden tulevaisuuteen. Tänä vuonna todennäköisesti 350, eli koko ajan nousee näitten sukupolvenvaihdosten määrä.”

Pyysin eduskunnan tietopalvelusta tilaston nuoren viljelijän aloitustukea saaneista viimeisen kymmenen vuoden ajalta, ja se antaa laajemman kuvan tilanteesta. Aloitustukia maksettiin eniten vuonna 2018, yhteensä 450 kappaletta. Vuonna 2019 lukumäärä oli vajaa 300, vuosina 2019 ja 2020 noin 240, 2022 noin 200, 2023 230 kappaletta, viime vuonna 290 ja tänä vuonna noin 240 tähän mennessä. Vuosina 2016 ja 2017 oltiin yli 300 kappaleessa vuotta kohti. Huomioiden sukupolvenvaihdosten käyttöön käytettävän ajan ei ole nähtävissä, että tämän hallituksen toimet olisivat vielä ainakaan vaikuttaneet sukupolvenvaihdosten määrään. Niitä on tehty ja tehdään liian vähän. Trendinomaisesti ne ovat olleet laskussa. Mikäli tarkastellaan nuoren viljelijän tukeen käytettyjä euromääräisiä summia, tilanne on vielä selvempi: on tultu reilusti alas sieltä huippuvuodesta 2018.

Suomalaiset maatalousyrittäjät ja kuluttajat ansaitsevat parempaa poliittista kulttuuria. On turha kiistellä siitä, kuka on parempi maatalouden asioiden hoitaja, tai oikeastaan minikään asian hoitaja täällä. Jokainen hallitus taistelee samojen elintarvikemarkkinoiden ongelmien kanssa. Meidän poliitikkojen riidellessä keskenään ainoa voittaja hallituskaudesta

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

toiseen on kauppa. Maatalouden kannattavuus paranee ainoastaan toimijoiden avoimella ja rakentavalla yhteistyöllä, niin eduskunnassa kuin markkinoilla. Tämä ei toteudu tällä hetkellä kummassakaan.

Arvoisa puhemies! Eduskunnassa käytiin marraskuussa myös toinen keskustelu maataloudesta. Täällä aika harvoin päästään siitä puhumaan, koska hallitukselta on tullut varsin vähän esityksiä. Nytkin meitä on täällä... no nyt meitä on jo neljä, niin että tämä määrähän tuplaantui jo viimeisen parin minuutin aikana. Nyt tämä keskustelu oli mahdollista silloin, kun listalla oli keskustelualoite ruoantuotannon tulevaisuudesta, omavaraisuudesta ja huoltovarmuudesta — erittäin tärkeä aihe, mutta omat odotukset eivät nyt kovin korkealla olleet aiempien kokemusten perusteella. Tänäpä on paljon parempi mieli ollut tämän päivän keskustelun jälkeen. Ei tällainen keskustelualoite tietysti velvoita hallitusta ryhtymään mihinkään, ja hieman käsikirjoituksen makua siinä olikin silloin — tai ehkä tämmöinen arvio johtuu minusta — eikä ministeri vastannut silloin kaikkiin hänelle esitettyihin kysymyksiin, mutta tänään vastauksia saatiin paremmin. Ehkä kysymykset olivat myös parempia ja niihin oli helpompi vastata.

Positiivista oli, että paria poikkeusta ja pientä välihuutelia lukuun ottamatta silloin katsottiin tulevaan eikä niinkään menneeseen. Vuosikymmenten aikana kuultuja fraaseja tosin sitten kuultiin senkin edestä. Maatalous on tärkeää, sitä on harjoitettava koko maassa, kotimainen ruoka on parasta, ja se on huoltovarmuuden perusta — näitä itsestäänselvyyksiä on kuultu päivästä toiseen. Totta joka sana, ja voin ne itsekkin allekirjoittaa. Olen itse varmaan satoja tai tuhansia kertoja viimeisen 30 vuoden aikana näitä hokenut.

Maatalouden keskeinen ongelma on kannattavuus, ja kannattavuus paranee vain markkinoiden kautta. Se ei parane tukipolitiikan kautta, se ei parane sillä, kun SDP on nyt fiksoitunut tähän Luken löytämään 80 miljoonaan — he aikovat ilmeisesti sillä ratsastaa seuraaviin vaaleihin. Mutta mikäli markkinoiden toiminta ei muutu reilummaksi eikä ruoantuottaja, maatalousyrittäjä, saa parempaa hintaa tuottamistaan tuotteista, niin ei ole tulevaisuutta, mihinkä mennä. [Puhemies koputtaa]

Viimeinen kappale: Ruoasta, maataloudesta ja huoltovarmuudesta on helppo puhua mukavia, ja sen puolesta on kunniakasta pöyristyä. Lopulta vain teot ratkaisevat, [Puhemies koputtaa] ja siinä meillä kaikilla on peiliin katsomisen paikka. Pelkillä fraaseilla ei maatalouden kannattavuus parane. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman poissa, edustaja Rantanen, Piritta, poissa, edustaja Lahdenperä poissa, edustaja Hoskonen poissa, edustaja Kalmari poissa, edustaja Mehtälä poissa, edustaja Seppänen poissa. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

19.18 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Vakavasta taloustilanteesta huolimatta tämä hallitus panostaa suomalaiseen ruoantuotantoon ja huoltovarmuuteen. Ruokaa tuotavasta maataloudesta ei tulla leikkaamaan ensi vuonna. Tukileikkauksia ei myöskään kohdisteta maatalouden energiaverotuksiin. Tämä on helpotus kohonneiden kustannusten kanssa painiville tuottajille. Helpotusta tuovat myös ruoan ja esimerkiksi rehun arvonlisäveroon tehtävät alennukset.

Hallituksen kevään 2025 kehysneuvotteluiden mukaisesti ministeriön hallinnonalan kasvupaketista rahoitetaan myös ravinteiden kierrätyksen ja lannoitteiden huoltovarmuu-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

den tiekartan valmistelu. Tavoitteenamme on löytää keinoja saavuttaa lannoiteomavaraisuus keskipitkällä aikavälillä.

Hyvää on myös se, että hallitus vahvistaa alkutuottajan asemaa ja elintarvikeketjun tasapainoa päivittämällä elintarvikemarkkinalainsäädäntöä. Keskiössä on erityisesti elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaantioikeuden parantaminen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

19.19 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalouspolitiikan käsittely lähestyy loppuaan, ja ehkä viime vuonna tätä ei tapahtunut, niin että nyt on aika jälleen palata perinteiden pariin. Tiedän, että jotkut tätä seuraavat tuolta kotoa tai työhuoneistaan, ja vaikka tämä sali on tyhjä [Vesa Kallio: Eihän tämä tyhjä ole!] — lähestulkoon tyhjä, pahoittelut kollegoille, jotka ovat täällä, heitä on kolme — niin haluan muistuttaa, että kuitenkin on yksi joukko, josta ei ole puhuttu tämän pääluokan yhteydessä, ja sehän on tietenkin kutut. Pirkanmaalaisena kansanedustajana haluan tällä puheella jälleen kunnioittaa jo edesmenneen Timo Roosin vuonna 83 aloittamaa perinnettä pitää esillä kuttujen asiaa. Tosin pitkäaikainen puhemies, keskustan Mikko Pesälä totesi aikoinaan, ettei kutusta ole kiinnostunut muu kuin pukki.

Arvoisa puhemies! Monenlaista kuttua, vuohta ja pukkia on tämänkin salin puheissa vuosien varrella vilahtanut. Ei ole mikään ihme, sillä onhan tämä jalo eläin ilostuttanut ihmiskuntaa jo tuhansia vuosia ja jo yli 40 vuotta Suomen eduskuntaa perinteisen kuttupuheen muodossa.

Hyvät kollegat, haluan aloittaa kertomalla teille Seposta. Ehkäpä teistä joku on tutustunut Seppo-vuoheen. Somevuohi Seppo on tullut suuren kansan tietoisuuteen videoillaan, joissa hän on milloin keittiön pöydällä, katolla tai kasvimaan varkaana. Hän on itsepäinen pukki, joka ei kuuntele ohjeita. Joillekin saattaa kuulostaa tutulta. Mutta Sepon sekoilu postataan tietenkin nykypäivänä nettiin. Moni vuohi varmaan pohtinee, ettei someen kannattaisi kaikkea laittaa. Uskon, että Sepon parempi puolisko ja äitikin varmasti näin ajattelevat — on parempi, ettei ole kili verkossa.

Arvoisa puhemies! Monelle pukin kannattajalle vuosi on ollut raskas. Suomen tunnetuin pukki Teemu päätti maajoukkueuransa marraskuussa. Hänen johdollaanhan Suomi taisteli aikoinaan myös EM-kisoihin, ja pukkihuuma valtasi Suomen. Sen seurauksena levisi myös kuttuhuuma, kun vuohien määrä Suomessa kasvoi. Valitettavasti kävi kuten Suomen menestykselle, ja huuma hyytyi. Vuohien määrä Suomessa on jyrkässä laskussa.

Arvoisa puhemies! Katselin tuossa tilastoja, ja näyttää siltä, että vuohien määrä korreloi valtion velkaantumisen kanssa. Kun vuohien määrä on noussut, valtion velka suhteessa bkt:hen on laskenut. Nyt kuttujen määrä on rajussa laskussa, ja valtion velka sen kuin kasvaa. Vetoan maan hallitukseen: nyt tarvitaan kuttujen hallitusta. Muualla maailmassa vuohi on varallisuuden mittari — mitä enemmän vuohia, sitä enemmän rahaa. Mutta me tiedämme, että kutusta on moneksi. Maailma ympärillä palaa, ja tähän hätään ovat tänä vuonna rientäneet niin kutut kuin pukit: 300 vuohta tepasteli Espanjan Kataloniassa. Ne ahmivat kuivaa pensaikkoa metsän reunoilta ennalta ehkäistäkseen metsäpalojen leviämistä. Kyseessä on EU:n rahoittama pilottihanke, joka ehkäisee maastopaloja. Kuttu on siis vastaus myös ilmastotyöhön, ja mikä parasta, EU maksaa. New Yorkissa vuohet ovat tänä vuonna päässeet töihin osavaltion palkkalistoille. Ne hävittävät haitallisia kasveja ja samalla lannoittavat.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Arvoisat kollegat, tiedätekö, mikä yhdistää Gävlen olkipukkia ja Suomen hallitusta? Molemmat nousevat vuosittain otsikoihin tulipaloista johtuen. Säännöllisesti pyromaanit tuikkaavat tuleen niin pukin Ruotsissa kuin Suomen maineen maailmalla. Ruotsissa homma saatiin hallintaan, kun olkipukin suojaksi asetettiin valvontakameroita ja korkea aita. Yleensä Suomessa kookkain ja kokenein pukki on johtanut laumaansa, ja kurittomat kilit eivät ole hyppineet silmille. Paljon on kiinni pukista. Johtaja voi vaihtua, jos joku toinen osoittautuu vahvemmaksi. Joskus vahvempi naaras ottaa johtopaikan ja määrää kulkusuunnan.

Arvoisa puhemies! Kun some-Seppo sekoilee, seuraajat tykkäävät. Sepon omistajan, pehtoori Aaltosen mukaan ihmiset kaipaavat ankeiden uutisten keskelle positiivisia asioita ja niiden tarjoamisessa eläimet ovat hyviä. ”Eläimet tekevät kaikki asiat tosissaan, ne eivät pyri hauskuuttamaan, ja se taas naurattaa ihmisiä”, Aaltonen toteaa.

Joten, arvoisa puhemies ja hyvät kollegat, antaa some-Sepon sekoilla ja antaa kuttujen ja pukkien elää lajityypillistä elämää, ja eletään me täällä ihmisiksi. Sitä meiltäkin odotetaan.

Arvoisa puhemies! Haluan kiittää edustajakollegoita, puhemiehistöä, virkakuntaa ja koko eduskunnan väkeä kuluneesta vuodesta ja toivottaa rauhallista joulua. Tulkoon pukki kaikkien kotiin.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen avbröt behandlingen av huvudtiteln.

Riksdagen avbröt behandlingen av ärendet.